

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 23-వ తేది గురువారము

రుధిరోద్ధారి నామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

No. 128

నంచీక ౧౨౩

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధినిజడియొన్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశిట్టమాదినిగల మాయమందుగాదు. సకలుమందులవలన మోసముగలుగను. మంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు. అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ సత్యనారాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీ భాషాశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటివాచకము డిటా	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-స్త్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకొముది (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది)	...	1	4	0
సత్యవత్సవృక్షాభ్యాసము-పద్యకావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్యమేని పదల మది జనింపదు.	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి వెల 0-8-0.	...	...	...	...

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

మాకు స్వల్పవస్తువు లేక గొప్పవస్తువు అను వ్యత్యాసమేలేదు.

సామాన్యల పౌకర్యార్థమై చిన్నముపులుకూడ మిక్కిలి అందముగాను,

దృఢముగాను తయారుచేసి అమ్మకమునకు సిద్ధం నుంచియున్నాము

సామంతిబిళ్ల 1/2 సవస్తురదివ

కొప్పె

మహారితో సహా

రూపు 12-0-0

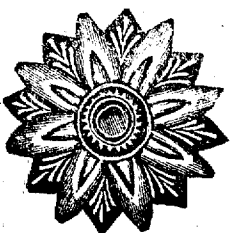
1/2 వరహాపుత్తులో తయార

1/2 సవరందిమహారితో సహా

గును. మజూరిమాత్రము

రూపు 8 0-0

రూపు 4-0-0

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు నెం. 25 చై నాబజారుగోడ్డు, మదరాసు.

1842 (3)

రుధిరోద్ధారి సంవత్సర ఫలం

ఈపద్యమును గవరచిన అన్ని పురుషులు కోలాలు గడవికొలిచి క్రమక్రమముగా మందమైపోవును.

పరిలింకిపుడు

సీ॥ కలియుగాంతరమునం దిలనైదువేలపై నిరుపది నాల్గు వత్సరములకును! సరిరుధిరోద్ధారి సంవత్సరమునందు పరివర్తనము జెందు ధరలు వినుడు! ప్రతిమిర్చియు నేయి వడ్లుకోపుమజ్జాన్న సజ్జరాగులు తెలల్ శనగపులవ! మినుముకంది పొగాకు ధనియాలు పసపును నాముదాల విశేలు సగునుమంద! మింకులోగొన్ని మిక్కిలి మందమగుట! దోచునని యొగదృష్టిచే దాచే పల్లి! రామబ్రహ్మంబు గుంటూరుపురంబు దిసి పలికెనుకై దిని తత్త్వంబుగనుడు!

దాచేపల్లి రామబ్రహ్మం గుంటూరు.

సంహార భారతము 1-4-0

మహాభారతకథ యంతయు నొక్క రాత్రి ప్రదర్శనమునకు పీలుగ వ్రాసిననాటకము. భీష్ముని స్వార్థత్యాగము, కర్ణజననము, ద్రౌపదీ స్వయంవరము, ద్రౌపదీవస్త్రాపహరణము, సైంధవ పరాభవము, ఉత్తర గోగ్రహణము, శ్రీకృష్ణ రాయబారము, అభిమన్యు పరాక్రమము, భీష్మదోణ కర్ణులయ్యుద్ధము, దుర్యోధనునిపరితాపము చక్కగా వర్ణింపబడినవి. వేయేల చదివిచూచుడు.

దస్తావేజుల మతలబి 1-0-0

సివిలరివిన్యూ, క్రిమినలు, రిజిస్ట్రేషనువగైరా పౌరులు లర్జీలు వ్రాయుమార్గము తెలుపుచు. శ్రీ వెంకటేశ్వర కంపెనీ, గుంటూరు

నక్షత్రములెన్ని?

“నాస్తిక్ లోకంలో అబ్బర్యులకి” నండి డాక్టర్ విల్లియం బి. ఎస్. లాకియర్ గారు “బి: రీస్ ను డైలీ మెంట్” పత్రికకు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

అతాతమన ఎన్ని నక్షత్రములున్నవి?

ప్రతి ప్రక్క యొక్క యంత్రవంత దరిదాపుగా నుండవలెను. అతాతమన ఎంతటి వాడనైనా మైన నక్షత్రమును భార్య-పతనము తీయగలగు దూరదర్శియై యంత్రము (టెలెస్కోపు) చే కనుగొనగలమో తెలియకొనలెను. భార్య-పతనము తీయగల దానినే యంత్రముగించవలెను. ఏలన యంత్రటి పెద్దదూర దర్శినిలో చూచినప్పుటికి మానవదృష్టికే గోచరమై చిన్న నక్షత్రములు గూడ భార్య-పతనము తీయగలవు (ఫోటో గ్రాఫిక్ ప్లేటు) లో కనబడెను.

రెండవ వని యేమనగా అతాతమనకు వేరువేరు భార్య-పతనము దీని వాటన్నిటియందుగల నక్షత్రముల లెక్క పెట్టవలెను.

ఇందులకు అతాతమనయొక్క నక్షత్రము లెన్నియో మనకు దాదాపుగా తెలియదు. ఏమిటి యెట్లున కెక్కిన భార్య-పతనము యంత్రముతో చూచిన యెన్ని యెట్లున చూచినా మన కెకవలెను. ప్రపంచములో గల పెద్దదూర దర్శిని యొక్క పరిమాణము యెప్పుటికినీ తెలియకొన బడలేదు.

మరియు, భార్య-పతనము తీయగలవు యెట్లున భార్య-పతనము తీయగలవు నికమందున్న యెట్లున యెట్లున కాలము పట్టు చున్నది.

అన్నిటికన్న చూపుమైన విషయ మేమన, మనకు నక్షత్రములెన్ని కద్యులును స్థానములో నక్షత్రముల యెట్లునగా నీలము యంత్రముగొని యెట్లునది. అయ్యది తారలను నక్షత్రములెన్ని తోలగించుచున్నది.

నక్షత్రములెన్నియో నక్షత్రములైన తేజస్సుగలవి గావన విషయమందలకు తెలియదు. భగవంతుని తేజస్సునకు పరిమాణము (మాస్సిట్యూడు) యను పదము నుపయోగించుట, ఒక పరిమాణమున 2¹ రెట్లు యెట్లున చేసినయెడల దానిపై పరిమాణము తెలిసికొందుము. ఈవిధమున మూడ మొదటిపరిమాణముల నక్షత్రముల రెండవ పరిమాణముగల నక్షత్రములన్న 2¹ రెట్లున కలవలెను గలిగియుండును. రెండవ పరిమాణము గల నక్షత్రముల మూడవ పరిమాణము గల దానిన్న 2¹ రెట్లున కలవలెను గలవి.

ఎట్టి సమాధానములేని మానవదృష్టితో చూచిన యారకు పరిమాణముగల నక్షత్రములను ప్రతి కనుగొనును. అందుచేట్లు చూచినవారికి 7100 నక్షత్రముల కనుగొనెను, కాని యందర్థ సంఖ్య మాత్రిమేది గంతమునకు మార్చెనో వైన యెట్లునకును గోచరమగును.

పరిమాణముగల (మాస్సిట్యూడు) యెక్కువ మధికమైన నక్షత్రసంఖ్య చాల ఎక్కువ యగును.

మాంటివిల్లెన అబ్బర్యులలో నున్న 60 అంగుళముల ప్రతిఫలించు కద్దముగల దూరదర్శినిలో నయిదుగంటలనే పుంచి తీయబడిన భార్య-పతనము 20 వ పరిమాణముగల నక్షత్రములను చూపుచున్నది. ప్రపంచములో నన్నిటికన్న పెద్దదైన 100 అంగుళముల ప్రతిఫలించు కద్దము (రిఫ్లెక్టర్) యొక్క అబ్బర్యులలో యెట్లున యెట్లున పరిమాణముగల నక్షత్రముల భార్య-పతనమును దీనిని. అది భార్య-పతనము తీయగలము నుడవు. ఎట్టి యంత్రములో ప్రత్యేక మందలినీ కలంబియించిన నక్షత్రసంఖ్యను గూర్చి చూపింకన్న వికలముగా తెలుపును. కాని యట్టివి బాగా లేవు. కనుక నొక యంత్రము భగవంతుని తేజస్సును కనుగొనే 10 అంగుళముల భార్య-పతనములో నిష్పటికి కనుగొనబడిన 25 వేల పరిమాణము కనుగొన నక్షత్ర సంఖ్యతో కల్పింపబడినది ఇది దాదాపుగా పూర్తియైనదకు సంఖ్య. ఇక పరిమాణమున 271,800 చుక్కలున్న: వదులైన 25 వ పరిమాణమున 15,470,000 చుక్కలును: పదువేలవ పరిమాణము 54,900,000 చుక్కలను, యీ భార్య-పతనము తెలుపు తెల్లము చూపుచున్నది.

భూ వాణిజ్య దీచి గణితము: నక్షత్ర సంఖ్యను 17 వ పరిమాణమున మించి 25 వ పరిమాణమునకు గమించి 760,000,000 నక్షత్రములను జూపుచున్నది.

ఎట్టి యెట్లున బట్టి యాలోచించి చూడగా నక్షత్రముల మొత్తము సంఖ్య 1000,000,000 ఒక వేయి మిలియనులకు, కల్పమున 25 వేల కలంబియించి యెట్లున గాక యుండవలెను. కనుక నక్షత్రముల మొత్తము సంఖ్య రహితమి 1,000,000,000 (పదువేలవేల మిలియనులు) యుండవలెను. తేజస్సును. (స్వదేశీవికాసం)

సమన్వయ సూత్రము

గౌ. సి. పి. రామస్వామియ్యగారి ఉపన్యాసము
గౌరవనీయులైన సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు, ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ ఇంగ్లీషు భాషలో కాలేజి యూనియన్ సానైటీ యొక్క ప్రారంభోపన్యాసమును “సమన్వయము తీవ్ర స్వభావములలో నొకటి” యను విషయముపై తెప్పరి.

గౌ. గవ. వాల్టరు స్కాట్టు ప్రధానజడ్జిగా రధ్యులీ తన వహించి. మాఖ్యోపాధ్యాయులు ఉపాధ్యాయులే భాగ చాలమంది విద్యార్థులును విచ్చేసిరి.

ఉపన్యాసము

గౌ. సి. పి. రామస్వామిగారు ఉపన్యాసించుచు తాను చెప్పవలసిన అంశములో మున్నే భుక్తుగా రచించిన “కాంప్ర మైజు” సమన్వయమును గ్రంథములో చెప్పబడిన కొన్ని అంశముల ననుసరించి యుండునని. తాను జేసినవ్యాఖ్య యొక్క భావించునపుడు యాభావము స్వభావాగీకారముగా లేవోయో: ను సత్యమునకు మూల ముచ్చియును గౌరవముగలిగి యుండవలెను. కాని యాభావము నాచరణలో తెలుసుట ప్రయత్నించునపుడు మూలము యందుకే కన్పించును. తన యుద్దేశముల నాచరణలో తెలుసునపుడు సంఘ స్వభావాను మూలము మరుగ నూడెను. ఇట్టి సమన్వయము నుండి సమన్వయము యావశ్యకము. తన భావములను దేలి యితరులు వాటిని ననుసరించి యుండవలెనని కోరిన సమన్వయము: కార్యచరణయందే కన్పింతు. కట్టుబాటును కొంతవరకు కావలసియున్నది. సంఘము: గాని, స్థాపనముగాని తేజము గలగునట్లుగా తన భావముల నితరుల యొక్క దాలోనూ జేయగలము. పితవ ఉపన్యాసమును గౌ. బి. బ్రహ్మగారి జీవితము చర్యలను గూర్చి వ్రాయబడిన గ్రంథము ను గూర్చి చెప్పెను. గౌ. బి. గారు విమర్శకి శాస్త్రగోళక, యొకరు చెప్పిందినుట కిప్పుడు లేనిదా డాటుచే యాలోచించిరిను నిర్ధారణయెను. సమన్వయముగా పంచేముట కల్పింపవలెను. మనస్సునకు కొన్ని కట్టుబాటును యవశ్యకము. ఈదేశము యొక్క కాంక్షను, సాంఘిక విషయములం దట్టి కట్టుబాటు. లేదు. అందుకల్ల ప్రజలనే కలగలుగా కేర్పడి యెవరియొక్కనచ్చి నట్లు వా రాచరించుచున్నారు. మనవికప్పుడు పాశ్చాత్యుల తో సమానమైన వాగ్వికల గలిగి నున్నాము. ఒకరితో నొకరు పోటీగా నుండవలసిన కాలమిది. అట్టి యెడ ప్రజలు తన జీవితములను కొంతవరకు చక్క తెలుసుకొనుట అవశ్యకము.

ఏమిట్లు, రాజకీయ కేంద్రములకు తన కార్యపాథములలో నున్న వచ్చునదేమన, మనదేశమున సమన్వయ. కర్త: సంఘములకు (జాయింటు స్టాంకం వెనీ) తిగవనకును లేవోపుటయే సంఘములలోను, కానములలోను కొన్నియొక్క జరిగినగాని యీ విషయమునం దట్టి గాంచలేదు. కాని యంత మూలమున పాశ్చాత్యులలో పరిస్థితి బాగున్నది తలంపవలెను.

పాశ్చాత్యులలో పేదరిక మెప్పుచున్నది. భవనము పేదవానికిని గల తారలమృత్యుచాల ఎక్కువగుచున్నది ఇట్లు ప్రస్తుతము ప్రపంచమునందుగల స్థిరమైన వాతావరణములలో నొకటి. ఇట్టి సమన్వయమున సమన్వయమును బాగుగా పంచేయవలెను. ఇక వివాహము: గూర్చి యాలోచించెను. గవ. కంకర నాయకుగారు గొప్ప సదుద్దేశముతో మలబారు వివాహకానమును తెచ్చివెట్టెనగాని పోయినవందల సంవత్సరముల కల్గిన ఒక్క వివాహమైన యీ కానముననుసరించి జరుగలేదు. దీనివల్ల యేమి తెలియచున్నది? ఒక ప్రత్యేకమైన గొప్ప సదుద్దేశము అందరయ్యునుగాని, యాతని ప్రయత్నములు అయిన నొందుటకు సంఘములలోను వాటి నాచరణలో తెల్లవలెను. జన వాహుళ్య మంతయు తన భవనముగాని తన కోర్కెలు గొప్ప సాగవు. మరయు, భావముల: గూర్చి యాచరణయందు, ఒక విధమున కట్టుబాటులే సమన్వయమునందలెనని తెలియబడుచున్నది. కానముల: ముఖం దిది యత్యావశ్యకము. భావములను యేర్పరుచుకొనుటలో వారు సర్వస్వం: కనుగొని యుండవలెను.

ఆచరణయందు స్వతంత్రము

జన భావములను కల్పించుకొనుటలో, కావలసినంత స్వతంత్రము గలిగియుండవలెనుగాని వాటిని యాచరణలో తెల్లవచ్చును మూల ముందు లొంగియుండవలెను. కొందర దురభిప్రాయ బడుదురని గాని, కొందరు విమర్శకులని గాని యాలోచించుక నేను సారా దుభావములకడ్డక త్రాగుదు యాపుటకు చేసిన ప్రయత్నము: గూర్చి యిందు: జెప్పెదను. త్రాగుదలదని జెప్పటకు ప్రతి మానవుని కి కార్యము గా

నా ముగ్గుల లెదు. అట్టి పని యెవరు చేసినను కొంతవరకు దేశ సేవచేసినట్లే. మధ్యపాన నిషేధముగొరకు దేశ కానములలో వీలులేనంత కాలము అట్టి నిషేధము పూర్వము నుండి జరుగకుండ నుండుటలే, ఎన్నడును త్రాగవారి మనోభిప్రాయము కడ్డకు చేర్చునాడదు. ఆ మనోభిప్రాయము సదుద్దేశములన గలిగినది కాదు: ను చాల నీడ మెన్నడైనప్పటికి గరియే ఇతరులను తమ కక్షమునకు తీర్చుకొనుట తోడనే కల్పింపబడినయెడల తమరు యాచరణయందు యిచ్చునచ్చింత స్వతంత్రముగా మెలగవచ్చును. కాని సంఘములలోను గలసి ఒక్కరితగా నడచుకొనుటకు నిద్రపడు: నప్పుడు కాని యితరులను తమ రద్దు పెట్టరాడదు. ఎరు భావములకు వారు ప్రత్యేకముగా పాథ్యముగాని, జేశ పూర్తికొన్నది కేవలము వాద్యముగాడు. జేశములో కార్యములు జరుగునపుడు ప్రతి వాడును పని నడపించుటకు తోడ్పడుదురు. ఫలము యందు కాలస్వయముగా చేపావచ్చును; కాని తమ భావములచే యితరుల పాథించునంద యందరు స్వతంత్రము నొనంగవలెను.

అధ్యక్షకోపన్యాసము

అధ్యక్షుడగు ప్రధాన జడ్జిగారు ఉపన్యాసమును ముగించుచు ఉపన్యాసమును చెప్పటలో వాంగ్మయములందు స్వల్పము చెప్పట తెప్పని నుకెవె. “అయిన సమన్వయము: ను విరద్ధియగా నున్నాడు. సాధారణముగా జీవితమునందు గలగు కష్టములందు సమన్వయము చాలవలసింది. ఉపన్యాసమును వ్రాసినప్పుడు యితరుల విషయములందు సమన్వయముగా నుండుటలన యెంత చెడును గలదో తెలిసికొన గలిగెను. స్వల్పములలో సమన్వయము గలిగియుండవలెను. కాని నిష్కర్మావస్థతో గాని నున్నుకోగాని సమన్వయము: ను గలిగియుండవలె” అని ముగించెను.

ఉపన్యాసమునకు అధ్యక్షుల కభివందనములలో సభ ముగించెను.

భావిపత్రిక

ఉచితము

ప్రకటనలన్ని యను అర్థముగాని విభాగ రాజ్యోత్త కన్ప ముఖము 4 మాసములవరకు వాణిజ్యముగా మార్కము వరకు ముఖ్యం: నుగాని అర్థరకెక 1 వాణిజ్యము: ను: ను. మిరు మాట భగవంతు 14. అనాము: ను: ను: ను: ను: ను: ను: (9) అక్షరములు వ్రాసి వి. వి. కంపెనీనకు అర్థర మంకలయెను. పి. వి. సోమనాథశర్మ, మహారాజీ పేట, విభాగము: ను: ను: ను: ను: ను: ను: 25-8-23.

శ్రీ రామవిలాసశర్మ-శేనాలి
బొబ్బిలి
రెట్లు, 2-0-0, 1-8-0, 1-0-0, 0-8-0, 0-4-0,
వజ్ర బాబురావు,
ఆ. పేనేపరు.

"A Gate"

నెట్ వ ఫిల్లింగు ఫవుంటన్

వే నాలు

రూ. 2-0-0]	[డజను రూ. 15-0-0
గాజు పాళీలు రూ. 0-4-0, డజన్ 1-14-0	
గాజు పాళీల	0-2-0, డజన్ 0-15-0
కలములు	0-1-6, డజన్ 0-12-0
ఫవుంటన్	
ప్రెక్టికల్	

కర్తవ్యము డజన్ మిద వంకలమును యెక్కువము.

విక్టోరియా డి పో

మైలాపూరు, మద్రాసు.

అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతము

తత్వ నిర్మాణము

[సి. యస్. ఆంధ్రాను గారు]

ప్రస్తుతపు భారతదేశ చారిత్రాత్మక ప్రభుత్వమునందు గమనింపవలసిన ముఖ్యవిషయములు కొన్ని యున్నవి. వీటిని బట్టిచూడ భారతదేశపు భావిక అభ్యుద్ధిష్టమును తేలికగా చూడవచ్చును. నుండగలదని నమ్ముచున్నాను నూతన చారిత్రాత్మక విశాసము వాడే ప్రభుత్వమునందున్నది. దీని కంటటికిని గంభీరమహత్వము ప్రారంభించిన ఉద్యమమే భారతమున కను నమ్ముచున్నాను. ఈ ఉద్యమమునకు రాజకీయవిషయములకును గలిన వరకైనా సంబంధము గురించి పలువురు పలువిధముల ప్రాసంగ్యమును. కాని ఈ ఉద్యమము కలన గలగు రాజకీయభావాలే ముఖ్యములని నేను అంగీకరించను. ఉద్యమ ముఖ్యమూలములు ప్రజలు చక్కగ గ్రహించియున్నారు. 20 శతాబ్దములనుండి నేటిదేశమునందున్నాను. ఇట్టి ప్రభుత్వమును ముందెన్నడును చూచి యుండలేదు. ఇందుల కెట్టి సందేహములేదు. గ్రామములందును ప్రజాసామాన్యములందరూ ఈ ఉద్యమఫలితములను గమనించుచున్నది. నేను స్వయముగ జూచినచోట చూడవలసిన విషయములగురించి ప్రాసంగికముగా గ్రామజీవితము

గాంధీమహాత్ముడు అసహాయోద్యమము ప్రారంభించక పూర్వము ఎట్టి సంఘటనలను చిక్కగా గమనించుట ఇటీవల నేను కల్గియుంటిని. ఉద్యమము ప్రారంభించబడిన పిమ్మట ఆ గ్రామమున కంతమార్పు కలిగినదో చూచి నాకు అశ్చర్యము కలిగినది. గ్రామమును అధోగతి పాటుగా వింపుచున్న మధ్యపాన పీకాచమును తరుముకొట్టలయు నను ఉద్దేశముతో ఒక కథనమును వ్రాసెను. ఆ కథనము నేను కల్గియుంటిని. గ్రామములందు చోరములను, బీదలను, భూస్వాములు జమీందారులు అందఱును వచ్చియుండిరి. చలని కెన్నెలలో ఆ దారులందఱు కూర్చుండిరి. దైవపార్శ్వమున సభ ప్రారంభమయ్యెను. వద్యమును పలుకుచును ప్రతి భారతీయుడును శ్రద్ధాపూరితమున మహాత్ముడు శిష్యునియై యున్నాడని ఒక కొక్కెము ఉపసంగించిరి. తమ మాతృభాషయందు మనస్సు కరుగునట్లు ఇప్పుడునున్న ఉపవాసములను సభ్యులు తరేక ధ్యానముతో ననుచుండిరి. అంతట ఒక గ్రామమునుండి రాసిన ఒక మర్కటానుచేయని కథలయెడల ప్రజల మొనరైనను, అతడు అప్పుకుంటున్న అని చెప్పబడుచుండెనాచో నోకడు. అతడు దూరమున ఒక మూల కూర్చునియుండెను. అతని వాగ్దానమును వినినానే పూర్వవార వరాయణుడును బ్రాహ్మణుడును అను సభా అధ్యక్షుడు అనిని గమనించునట్లు కల్గి అరిగినము గావించుకొనెను.

ఇట్లు జమీందారులు, బ్రాహ్మణులు ఇతర ఉన్నతజాతులవారు, మధ్యపానమును విడనాడ సంకల్పించుకొనిన తమ పంచమసాధనలను తమతో సమానులగు అంగీకరించి గౌరవించిరి. ఎవరైనను ఇంకను మాట్లాడవలయునను ఉద్దేశమునగా అని అధ్యక్షుడు సభ్యులను ప్రశ్నించెను. ఒక మామిడిరైతు లేచి నిలవబడిన. కమముగ మాట్లాడకలక తడవబడిన. సభ వారిని చూచి అతఁ డిట్లు చెప్పెను. "అవును నేనీ రాత్రి మాట్లాడవలయుననినను ఇంతకుముందు నే నెన్నడును ఇట్టి కథలయందు మాట్లాడ సామాన్యించి యుండలేదు. కాని నామనస్సునందలి జల్మిపాపములను ఈ రాత్రి చెప్పకలచి నాను" అనెను. భూస్వాములు జమీందారులు కలితాభ్యుదయ గావించి ఆ ముదమున ప్రశ్నింపించిరి. అంతట ఆ మామిడిరైతు భూస్వాములకు తిరిగి ఇట్లు చెప్పెను "మీరుకుండ వదురభ్యాసములను వదలవలయునని కోరుచున్నాను. మేము మధ్యపానమును విడనాడవలసి వాగ్దానము చేసినాము. మీరు ఇంక బీదలను బాధించవలసి వాగ్దానము చేయవలయునని కోరుచున్నాను. అమాటలనిని జమీందారులు తలలాపిరి. "నిజము. ఇంతకు పూర్వము మేము బీదలను కొంతకును పీడించుచుంటిమి. ఇకను మేము యిట్లు చేయవలసి మహాత్ముని ప్రశ్న నానుచును స్మరించుచు వాగ్దానము చేయుచున్నామని" జమీందారులకును ఒకరు చెప్పిరి. నేను ఇంతయు వాగ్దానము చేయవలసింది.

అహింసా సందేశము

మరియుక విషయమును వివరించెను. ఇది దుఃఖమును ప్రకటించెను. అయిన నేను దాని తేజమునది యొక కొంత

గాదు. దౌర్జన్యము అంత మొందకలయునను మహాత్ముని సందేశము హిమచలముమొదలు కన్యామూరివరకు తేజము తయై వ్యాపించినది. ఈ సందేశమునకు విరధముగ కొన్ని ప్రజలను లండు అల్లులు జరిగినవి. యవరాజు వర్మకుటన సందర్భమున బొంబాయి మద్రాసులందు జరిగిన అల్లులు, కడకు చారిచారా యందు జరిగిన చారణదౌర్జన్యకృత్యములు ఎల్లవలె తెలియును. గాంధీమహాత్ము డిట్టి దౌర్జన్యమును తీరముగ ఖండించుచుండెడి వారు. కాని ఒక మాఖ్యవిషయమును గమనింపకలెను తదింతకర్మములకు పూర్వము భారతదేశము నందలి పరిస్థితులకును ఇప్పటి పరిస్థితులకును ఎంత భేదమున్నదో గ్రహించలేదు. తదింతకర్మములకు పూర్వము దేశమునందు అరాజకము వ్యాపించుట వాకు బాగుగ తెలియును. ఒక రాత్రి రాజప్రతినిధి ప్రయాణము చేయవలయునని ఎచ్చట బా. బుకడునో అనుభవము నుండెను. ఎన్ని యోమైక్లమారమువరకు నాలుగువందల గజముల కొక దివిటీ చొప్పున రైలుపార్శ్వము నందంతటను చాలిలినా రుండుకట్టు ఏర్పాటులు చేయవలసి యుండెను. ఏరగింపు కలిగించు ఈ దివిటీల ఏర్పాటులను నేను చూచియున్నాను. హంతకుల వారికడకుండుటకై రాజప్రతినిధులు గవర్నరును ఎన్నియోవిధముల బాగ్రత్త కడవలసి యుండెను. వదిలించుటకు సందర్భములకు పూర్వము దేశ మొట్టమొదట అందరకు తెలియును. డిలియందు రాజప్రతినిధిని హతించి ప్రభువుగా రూపొందుచుండిరి. వారిని బాంబు చేయబడిన. దైవదళమున గాయములు తగిలెనుగాని ఎట్టి ప్రమాదము జరుగలేదు. "ఉత్సవమును ఆపవచ్చు. దీనిని అక్కముచేయవచ్చు" అని ప్రైవేటుతో హతించి ప్రభువుగా రూపొందుచుండిరి. కాని గాయముల బాధ కల్గి మార్చిలిరి. ఇట్టి ప్రమాదము జరిగినను భారతదేశపు పౌరులకు తనవై ప్రేమ యున్నదను విశ్వాసము ఇంచుకైనను కష్టతన రావారాత్రియే ఒక సందేశమును బంపెను.

తదింతకర్మములకు పూర్వము పరిస్థితి తెలుసుకొని ప్రభుత్వము ఇంతయు మారిపోయినది. బాంబుల భయము లేక గవర్నరులు రాజప్రతినిధి పర్యటనము లొనర్చుచున్నారని వారు భయపడవచ్చునని. ఏలయిన అసహాయమును బాధానుభవముతో దౌర్జన్యముల దౌర్జన్యము అంతమొందిన జాలవని యు, బాధానుభవములను నే విజయము చేపాననియు, ఓర్పుతో కాంతముతో ప్రకర్తించుటచే కలుగువిజయము నిజమగు విజయమనియు నిరూపించెను. ఈ అహింసాసంకేతము ప్రజల మృదులమునందు చక్కగ నాటుకొనియున్నది. అహింస యనిన కేరలులు దౌర్జన్యము లేకుండుటగాదు. అహింసయందు ప్రేమ తత్వము ఇమిడియున్నది. నేటిదినము ఎచ్చట చూచినను ఈ సందేశము వ్యాపించి యున్నది. భారతమృదయమునందు నాటుకొనియున్నది. తదింతకర్మములకు పూర్వము దేశమునందు వ్యాపించుచున్న దౌర్జన్యభావములు అంతమొందిన. ఈ దౌర్జన్యభావములకు భయము నేసినది గాంధీమహాత్ము డొక్కడే.

బాధానుభవము-విజయము

కడవిన సందర్భము గరుకావారునందు జరిగిన విషయముల గురించి కొంత వివరించెను. ఆకాలి పిమ్మట తమ త్యాగమును నూచించు పున్నమాలి.లు, పల్ల కలపాకాలవై భరించుకొని, మఖమునందు సంతోషము ఉత్సాహము తాండవ మడచుచు భూమి మర బాధలను భరించుచుటకు ప్రయత్నము చేసె చూడెను. తమమత ప్రతిస్థాపనల నుండిన కల్పనమును తొలగించి నాటికి జరుగ ఉన్నతకథ తిరిగిని కన్నులకు వరు సుకల్పియకొనిరి. తమ కేవలములను స్వాధీనము చేసికొనుట తమ భర్తను గమ్మి వారట్లన్న ప్రారంభించిరి. ఇంతకుపూర్వమువారిట్టి ప్రయత్నములు సమస్తమును పశుబలమున నమ్మియుండిరి. ఇప్పుడెన్నో వారు మహాత్ముని సందేశముయొక్క బోధనాత్మకమును గ్రహించిరి. ఏమైనను సత్య ఇంచుకైనను దౌర్జన్యమును నూచించు ప్రతికూట గడంగరాదని వారు కేవలము గావించుకొనిరి. ప్రభుత్వోద్యోగముల వారి ప్రయత్నముల నడ్డగించిరి. కడవరములే కొట్టబడిన. కాని పిమ్మట కరు.బడి ఒక్కడెప్పుడయిన కొట్టలేదు. నేను స్వయముగ ఈ కండ్లలో చూచినాను. దైవప్రార్థన

సమస్తము ప్రకాశమయ్యెను అధికార సేవకుల భూత కృత్యములను అసహాయము సహనముతో సమర్థించుచుండిరి. దెబ్బబొంద దెబ్బ తగులుచుండెను పిమ్మట తమ ప్రార్థనల మూలకము. ఒకరొక మూర్ఖులైపోయిరి. బాధల కాంతముతో సహధించుట తమ భర్తను తలచిరి. పూర్వము దౌర్జన్యముతో గావించిన ప్రయత్నములు విఫలము య్యెను. నేను కాంతముగ బాధల సమర్థించుచు దౌర్జన్యమును త్యజించి గావించిన ప్రయత్నములు విజయము గాంచెను. ఒకటి నూతనములగు సాధనములతో కాక కాంతియులే నగు సాధనములతో పిమ్మట తమ స్వాతంత్ర్యమును స్థాపించుకొనెను. పోలీసువారు ప్రావృతై భూమి కృత్యములు గావించుచున్న పిమ్మట సాటిలేని ఓర్పుతోడను కాంతముతోడను మెలగుచుండిరి.

గాంధీమహాత్ముని పరిశ్రమసంకేతము ఈ విధమున అచరణయందు చుంచబడి విజయము కాంచుచు చూడగ నామనస్సునందు విజయించిన సంతోషమునకు వితిలేకపోయెను. భారతదేశము త్యాగము బాధానుభవమును ఈవిధమున ప్రకటించి, ఈ క్రొత్త పద్ధతులయందు సక్రమకత్తు పొందుటయు, ప్రభుత్వప్రయత్నము నందు ప్రేమవిధానము సంపూర్ణవిజయము గాంచుట మృదయానందకరమగు విషయముగా, గరుకావారునందు జరిగినవిషయముల నే నేను మరకొన్ని ప్రకటించుచు చూచియున్నాను. ఈ నూతనవిధానము భారతదేశమునందే కాక ప్రపంచమునందొంతటను నైతికవిజయమును కాంచుచున్నది. ఇదియుక ఉద్రేకమని గాని నూతనమనిగాని మాత్రమే చెప్పవలెను. ప్రపంచమంతయు వ్యాపింపగల మహాకీర్తి, ఆయుధములు, దౌర్జన్యము, పశుబలముతోకాక కాంతము, ఓర్పు, త్యాగము, ప్రేమతో అఖండ విజయము సమకూర్చగల మహాకీర్తి ఇది యని గ్రహించవలెను.

అసహాయోద్యమము. దాని విలక్షణత

అసహాయోద్యమము సందలి అద్భుతవిశేషములను కొన్నింటిని వివరించెను. శ్రీ ప్రకాశాచార్యులను ఉద్యమ మూలములకును ఎంతయో సామ్యమున్నది. ప్రేమతో పాపమును దౌర్జన్యమును ప్రతిఘటించు యుద్ధముగా జన మండలము ననియు, దౌర్జన్యమును జయించుట మనభర్త మనియు గాంధీమహాత్ముడు బోధించెను ఇది మ.భ్యము. ఇది మన బాధ్యత. ఈ ప్రయత్నమునందు మూడు విషయములను గమనించుట అవసరమని మహాత్ముడు స్వాంతభావమునై చెప్పెను. ప్రతి ప్రజా శాలోవింపకుండుట మొదటి విషయము. దెబ్బత దెబ్బ తిరుగకొట్టుట దౌర్జన్య పరులయెడ దౌర్జన్యము సమస్తము ఎన్నటికిని జరుగకూడదు. "దౌర్జన్యము దౌర్జన్యమువలన అంత మొందదు. కరుణలయను కరుణలయతో అంతమొందిన జాలము. వీటిని ప్రతిఘటించుటకు ప్రేమయే సాధన" మని మహాత్ముడు చెప్పెను. అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతమునందీ మొదటిసారి ప్రముఖము. ఇతే భావములు శ్రీమ గాంధీజీయవై నొసగిన మహోద్యమమునందు కనబడుచున్నది "దౌర్జన్యమును ప్రతిఘటించుట" అనగా దౌర్జన్యముతో ప్రతిఘటింపకుండు అనికీర్తిబోధించెను. ఓర్పుతో ప్రతికూట చిందలేక బాధల సమర్థించుట ఉక్తిమద్యము భౌతిక బలముతో కాక నైతిక బలముతో మనము దేవ్యమును అణగ్రోక్కవలెను. దౌర్జన్యము నృద్ధిచెందుట సహించియుండు మాయ చుండరాదు. సహాయరహితమునకు గడంగవలెను. దౌర్జన్యము ఎక్కడ యుండునో అచ్చట నీని కల్మేశములకు దానికి మనకును ఎట్టిసంబంధ ముండకూడదు. ఇట్లు మన నైతిక బలముతో దౌర్జన్యమును ప్రతిఘటించుట రెండవ విషయము. మనము త్యాగము చూపి దుష్టులను మనక తన త్రివ్యూసుట మూడవవిషయము తా మొనర్చుకొని తప్పని వారు ప్రసించు సంతకరకు ఎంత గొప్ప త్యాగ మొనర్చుటకు మనము కంసిధులమై యుండవలెను. మనప్రతిపక్షులకు సరియగు మార్గము చూపుటకు మనము సంపూర్ణత్యాగము ప్రకటించ గలిగినపుడే వారు తమకల్పవారి గాకరెగగలరు.

ఒక ఉదాహరణము

నేను కేంద్రమునందొక కాలావయము వరువు చుంటిని. నా అక్కడిముగ ప్రేమించు ఒక మిత్రుడుండెను. నేనొకదినము తప్పుచారియందు ప్రకర్తించ నుండుటను అతడు చూచెను. నేను అనకొని ట్లొచ్చియుండిన నాకేవలమంతయు నివ్వయోజనమై నేను అధోగతిపాలై యుండెడివాడను. నామిత్రుడు నన్ను గమనించి, నేను చేయవచ్చు దానితప్పని పీత మొనగెను. నేను అతని మాటలను పాటించలేదు. "నీవు అట్లాన ర్చిన నున్నావా" అని మొందును. నేను నీతో మరల కలసి మాట్లాడకు" నామిత్రుడు పలికెను. నన్ను ప్రాణతుల్యముగ ప్రేమించు న మిత్రు డిట్లు గొప్పగనే నన్ను అరిచి యుండిన

మాను లోలిపోయెను. వాళ్ళను మును విడనాడుట అతనికి దిక్కమరి నాకు తెలియదు. అయినను అతడు వాళ్ళను చూచి అంతర్భాగము చూడ గలిగెను. నా మిత్రుడు ఇట్లు తన సహాయమును నిరాకరింపక తీర్మానింపక ఆశ్రయము యిచ్చి ముత్తెరియి అంత ముందరికి. నేను ప్రస్తుతమై యుండెదన. అట్లుకాక నామిత్రుడు సంతోషమును ప్రేమతో సహా నిరాకరింపమున గడంగుటచే నాద్రవ్య లోలి పోయెను. ఈ యిరువురైతి అధికమయ్యెను.

సహానిరాకరింపమున నిజముగ అర్థమిది. అప్పుడ సహాయము జరిగిన భూమి కృత్యములు మరల జరుగకూడదని ప్రతిపాదించినప్పుడు నామిత్రుడు చెప్పటకు మహాత్ముడు ఆనందాధ్యక్షునిని ప్రారంభించెను. ఈ ఉద్యమమును ప్రారంభించినపుడు నేను వారివద్దకుంటిని. ఈ ఉద్యమము ద్వారా మిది యని వారపుడు నాకు స్పష్టముగ చెప్పిరి.

నిర్భయముగ వాదనలు అకర్షణముగనుట ఈ ఉద్యమ ఫలితములలో ముఖ్యమైంది నేను నమ్ముచున్నాను. సత్యము కొరకు స్త్రీలు పురుషులు అశ్రేణులు కలిసియు వాదనలు సత్యముతో అకర్షణముచున్నారు. భారతీయులు ఎట్టి శ్రతిక్రియ ఆలోచించక దౌర్జన్య మొనర్చక కాంతముగ వాదన సుభింపుచున్నారు. గాంధీమహాత్మునితో కూడ వేలకొని భారతీయులు కారాగృహములందు కాంతముగ వాదన సుభింపుచు తమ ప్రేమసంకేతము ప్రపంచము వలెటకు వ్యాపించునట్లు చేయుచున్నారు. భారతీయుల కృషిలకు పెడచెనివెట్టక ఇంకను భారతీయులు ఎదులకు తవితమున వాదన సుభింపుచున్నారని విషయమై ఇంగ్లాండు నాస్త్రవ్యలు ఆలోచించవలెను. ఆనందాధ్యక్షము అంత ముందినది పూర్వకచెప్పటవలన లాభములేదు. అంగ్లేయు లిట్లు చెప్పటవలన వారికింకను సరియగు దృష్టి కలుగలేదని స్పష్టమగు చున్నది. కాని భారతదేశమునకు ఇంగ్లాండు దేశమునకు భేదములు అంత ముంది మైత్రీ కుదరకల యైనను ఇంగ్లేషువారు భారతీయు లిట్లుచేయుభవింపు చున్న వాదన అర్థమును గ్రహించుట అవసరము.

అస్పృశ్యత

ఆనందాధ్యక్షుని అధ్యాత్మిక లేజముతో విరాజిల్లు ఈ దేశమునందు అస్పృశ్యతదోషము కలకంఠముగ నున్నది. ఈ రెండు సంవత్సరములలో అస్పృశ్యత కొంతవరకు అంత ముందింప జనుట గొప్పవిషయము. ఇందులకు మనము పరమేశ్వరునకు కృతజ్ఞులమై యుండవలెను. అస్పృశ్యత అంత ముందినగాని స్వరాజ్యము మనము పొందెనని గాంధీమహాత్ముడు చెప్పెను దక్షిణ దేశమునందు గలిగిన గొప్పయత్నములను చూపిన హృదయమునకు ఆనందము కలుగుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు ప్రేమతో పంచుటలను కలిగిన మొదట్నుకనుట గాంధీమహాత్ముని తన మాతృప్రేమను పంచుటలై ప్రపంచవేదముల హృదయ రంజకముగనున్నది. అస్పృశ్యత దోషమును అంత ముందించుటకై గాంధీమహాత్ముని కంకణము కట్టుకొని పనిచేయుచున్నది. ఈ మహాద్యమము దేశమంతటను వ్యాపించి ఈ పవిత్రమగు భూమి యందు అస్పృశ్యత అంత ముందగిలదని నమ్ముచున్నాను.

హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము

పన్నెండవ సంవత్సరము నుంచుండే మహాత్ముడు మొకటి ఇస్లామీని పరిష్కారముగా వేరొనెను. ఎందరో మూఢులు నిరక్షరకుటుంబము అగు జనజాతియ. ఇట్టివారికితోడు హిందు మహమ్మదీయ వైవాహికము బిట్టున్నది. ఒక్కొక్కసారి మతవైపర్యములు ప్రబలి ధర్మమే అట్లే అంతరించుచుండును. ఇదివరలో ఇట్టి విషయ సుఖములను నేను చూచియుంటిని అది నాకు జాతీయోద్ధవమున కలిగియ మనదర్శన విహీనులుగ కనబడినది. ఈ విషయ సుఖములను నిర్లక్ష్యభావముతో చూచుచుండుట కూడ నేను కనగొంటి. అంతయును ప్రభుత్వము త్రవ్వ చేసి ప్రజలు చేయవలసిన దేమియు లేదను భావము వ్యాపించియుండెను. కొలదివారములలోందటనే మరల దౌర్జన్య విప్లవము జరిగెను. ఇప్పుడేమి చూచుచున్నామో అంతయును మారిపోయినది. భారతదేశమునందన్ని భాగముల నుండియు ప్రజావాసులు లవచారు. వెనుకనుండి భారతదేశము ప్రేమను వాడుచేసినట్లు, ముందుటి దేశములకై ప్రాణములనై సన్నిహిత భావము నున్నాడు. ఇన్ని భావములు మనకు, హిందూ మహమ్మదీయ ప్రేమ సన్నిహిత భావముల అందెమును గాఢమైతిగలుగు. ఇప్పుడది తిరుణమువచ్చినపుడు విజయముంది గతిచేయుటల నన్నిటిని పోగొట్టకలగును. ఇప్పుడా విప్లవాన్ని వైకి లేచుచున్నట్లు కాన్పించుచున్నగాని అది వెలువే అంతవేలమునున్నది. సర్వ సేవ, సేవ లాభముల లాభము, దేందాను గాంధీ, వాకి అభ్యుదాన, దాక్షిణ్య

డాక్టరు కిచలూగారి ఉపన్యాసము

గాంధీమహాత్ముని విడుదల నిమిత్తము
సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించిన
దేశీయుల కధికొత్త హామీ కలుగును

శాసనసభలకు వెళ్లుట నిష్ప్రయోజకము

స్వరాజ్య పక్షము వారిలో ఏకాభిప్రాయము లేదు

22 వ తేదీ సాయంత్రమున అమరావతిలో జరిగిన సమావేశంలో డాక్టరు కిచలూగారు ప్రసంగించిరి. "హిందువులు మహమ్మదీయులను ఒకరితో ఒకరు పోరాడుచున్నారు. దేశమున దేశీయత లేనట్లు. ఇంకను ఏమియున్నది దేశము కొరకును మరలుకొరకును సంభవించు సుఖపుష్కలమున నాయకులందరు నేకీభవించి ఒక మంచివిధానము నేర్పించి దౌర్జన్యమును నడగించి పనిచేయుటకు దేశీయులు సంసిద్ధులుగా నున్నారు. ఢిల్లీలో నెవ్వరినైన 15 వ తేదీన ఆనందమహాదేవుని జయపురస్కార అన్న పతకముల నాయకులందరు జరుగవలెను. ఆనందలో రాజకీయ మతవిషయములగు వివాదములనుగూర్చి ఏదో యొక సమాధానము తుదికినచో గాంధీమహాత్ముని విడుదలచేయవలెనని కోరుచు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలెను. అట్లుచేసిన దేశీయులలో సభ్యులగు సత్యాగ్రహము మరల కలుగగలదు. అట్టి ఉత్సాహమును కలిగించుటకు గాంధీమహాత్ముని నామముతో సమానముగా వార్త లే సాధనము చేరదీయవలెను."

మొహరంపండుగ

లాహోరు, మిరట్లు

లాహోరులోను మిరట్లులోను మొహరంపండుగ కాంతముగా జరిగినది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటును పోలీసువారును కలిసి యేర్పాటుల నన్నిటిని చేసిరి. (అ. ప్రె)

గంగ వరదలు

బాలియావద్ద గంగానది ఏటిగట్టులెగిరి. బాలియావద్ద యున్న క్వి భాగము జలమయమైనది. (అ. ప్రె)

అస్సరి, రాజేంద్రప్రసాదు, చిత్తరంజనదాసు మున్నగువల నాయకు లనేకులు పంజాబునకు వెళ్లి 'అటుల చేయరాదు' అని చెప్పియుండలేదా? వారే ఈ అల్లర్లకు దౌర్జన్యసాధనములతోగాక ప్రేమ త్యాగ సాధనములతో ఆపగలిగిరి. సర్వజనీన హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రీ భారపోయినవలెనందుల అమె సంతోషముతో తన ప్రాణముల నైసను అర్పించునని నాకు నమ్మకము గలదు.

భారత భవిష్యత్తు

భారతదేశపు భవిష్యతు ప్రకాశంకరముగ నుండగలదని నాకు నమ్మకముగలదు. ఈ దేశము ప్రాచీనతమ దేశములకు సంగమ స్థానముగ నుండగలదు. అట్లన నేల ప్రపంచమున కంతటకు సంగమస్థానముగ నుండగలదు. ఈ దేశమునందలి కాంత వాతావరణమునందు పాశ్చాత్యులు ఆకాంతిని విడచి సాధ్యమును పొందుటకు వలసగలదు. ఈ దేశమునందేమి ప్రపంచమున కంతకు నా సిద్ధాంతమును మూలకర్తృమగు ప్రేమ త్యాగ సంకేతము బయలుదేరునని నాకు నమ్మకము గలదు. ఈ భారతదేశము క్రీస్తుబోధించినదానినే బోధించు న నియమ క్రీస్తు జీవించిన విధానమునే జీవించుననియు నాకు నమ్మకము గలదు. పాశ్చాత్యదేశములలో మేము దౌర్జన్యముల సుగ్రామములందు విశ్వాసము గలవారమై భౌగోళ్యాగ్రముల వెన్నంటి ఆత్మకావలమై పాశ్చాత్యకాంత అత్యంత ప్రేమను కోల్పోయితిమి. ఇప్పుడు ఆయుసను మరల కనుగొనవలెను. అక్రీస్తును భారతదేశము ఇప్పుడు సికార్డును గ్రహించుచున్నది. క్రీస్తు సిద్ధాంతముల హిందూ టువు స్వయముగ వాదన గుండు న్నుది. అట్లుచుదకు ఈ దేశము క్రీస్తుమతమును బోధించి ప్రపంచమున కంతకు ఏనుక్రీస్తు కుమారుగ నుండగలదు. (వి. శేఖరు)

స్వరాజ్యపక్షము

స్వరాజ్యపక్షమువారిలో శాసనసభా ప్రవేశ విషయమున భిన్నాభిప్రాయము లేనదేను. అన్ని శాసనసభలలోను స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రవేశింపవలెనని కొందరును, ఒక్క భారత శాసనసభలో మాత్రమే ప్రవేశింపవలెనని కొందరును కోరుచున్నారు. ప్రభుత్వమునకు స్వరాజ్యపక్షమునకు దన్నిరకముల వారును గూడ చేరుచున్నారు. వారికి దేశభిమానమును లేదు మతాభిమానమును లేదు. అట్టివారు దేశముకొరకును మరలుకొరకును గూడ పనిచేయరు. ఈ రెండు భటావా ప్రకారము మహమ్మదీయులెందును శాసనసభలకు వెళ్లగూడదు. ఆఫ్ఘానా అమలలో నున్నంత కాలమును వహమ్మదీయులెందును వెళ్లక. భిలాఫతునకు పూర్తిగా పరిష్కారమగువరకును ఆఫ్ఘానా ఆరకులలోనే యుండునని" కిచలూగారు నడిచిరి.

38 వ దేశీయమహాజనసభ

మాలానా మహమ్మదాలీగారు

అధ్యక్షత నియోజనము

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు సంఘమువారు గూడ మాలానాగారిని ఎన్నుకొనిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ ఆలూబాదులో జరిగినది. ఈ సంవత్సరము డిశంబరునెలలో కాకినాడలో జరుగు 38 వ దేశీయ మహాజనసభ కధ్యక్షునిగా మాలానా మహమ్మదాలీగారి నెన్నుకొనవలెను అను తీర్మాన మునందలి నామోదంబుచేసెను. (అ. ప్రె)

మధ్యరాష్ట్రముల సూచన

కాకినాడ కాంగ్రెసు మహాసభకు మాలానా మహమ్మదాలీగారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనవలెనని మధ్యరాష్ట్రముల (హిందూస్థానీ) రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు గూడ ముచించిరి. సత్యాగ్రహములకు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగలేదు. కాన సభ్యులకుందరికిని ఉత్తరములను (వాసిరి) 140 మంది సభ్యులలోను 81 మంది క్రతుత్తరముల నిచ్చిరి. వారిందరును మన ప్రకారాలిగ పేరునే ముచించిరి.

లాలా లజపతి రాయ గారు

సంయుక్తముగ సాలనుకు వెళ్లిరి

లాలా లజపతిరాయగారు వారి కుటుంబమునా రందగను నిన్న 22 వ తేదీ రాత్రి లాహోరునుండి సాలనుకు వెళ్లిరి. ఈ రెండు మూడు గోజులలోనే వారికి చాల గుణము కలిగింది. నిన్న 22 వ తేదీన వారి లెంపలేచరు 22 డిగ్రీలునుగ్రహించు యుండెను.

ప్రస్తుత రాజకీయములను గూర్చియు తాము చేయదలచిన పనిగూర్చియు లజపతిరాయగారు త్వరలోనే ప్రకటనను చేసెనని తెలిసినది. (అ. ప్రె)

స్వరాజ్యపక్షము దనుకేరకు నొక్కరు నిష్ఠును గాజుమెరులు వివపాపాపాదలను భక్షించెడివారిపుడెచ్చటనున్నదియును తెలిసి వారి చివరమును ఆ ప్రకారము ప్రదానముకు వెళ్లిన వారి కుచక్రతికలుగలను.

సామ్రాజ్య దినోత్సవమును జరుపవలదు

27 వ తేదీ సోమవారమునాడు
కెన్యాహారటాలు జరుపవలెను

విదేశములందు భారతీయులకు
దుర్భరావమానము జరుగుచున్నది.

కెన్యానుగూర్చి బ్రిటను దొరతనమువారు చేసిన తీర్మానమువలన గొప్ప అవమానము కలిగినది. గట్టి ప్రమాణములన్నియు వట్టిపొల్లునూట లైనవి.

హిందూ మహాసభ

21 వ తేదీ సమావేశము

21 వ తేదీ సాయంత్రము 5-20 గంటలకు కాశీనగరమున హిందూమహాసభ ప్రారంభమైనది. వ్యధాక్షుని 12 గంటలకే ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులను సభకు వచ్చి సాయంత్రము 5-20 వరకును వేదియైంది.

తీర్మానములు

“కొందరు మహమ్మదీయులు అత్యంత హింసాకాండములతో ప్రవేశించి మైలవరచి, విగ్రహములను తగులగొట్టి, దుకాణములను దోచుకొని, హిందువులను కొట్టుట చాల అక్రమము 2 హిందువులు సంధ్యాకంఠసాది కర్మములను మహమ్మదీయులు సమాజులను క్రొందినను నాయాకాలములందు కాలాతిక్రమణము జరుగకుండ జరుపవలెను గాన పానికట్టు హిందువులను మహమ్మదీయులను తమతమ మతధర్మములను గురించి విధివిధాన కర్మములను సకాలములందు నెరవేర్చుట కొక మతమువారు రెండవ మతమువారి కట్టి అభ్యంతరము కలిగింప గూడదు” అను నిరంధు తీర్మానమును అధ్యక్షుడే ఉపపాదించెను.

3 “మరల హిందూమతము నవలంబింపగోరిన వట్టానా రాజపుత్రుల నందరిని హిందూమతమున కేర్పరచుట యొరతముగాన నటుల చేర్చుకొనవలెను” అను తీర్మానమును మండిత గిరిధర శర్మగారు రుపపాదించిరి. మట్టానారాజపుత్రులను 800 వ వర్సముల క్రితము బలవంతమున మహమ్మదీయులను చేయక పూర్వము వారు హిందూమతమును వలంబింపుచేయెనని కర్మల నొనర్చుచుండే అకర్మల నన్నిటిని వారు మహమ్మదీయుల మతము నవలంబించి పిచ్చిగా నుండ వలెననెడ వివాదము నేటి వరకు నటులే జరుపుచున్నారని శర్మగారు నడిచిరి. భారత ధర్మమందలి ప్రతినిధి యగు శ్రీకృష్ణావద స్యామిగారు తీర్మానము ననుసరించిరి. తీర్మానముల అధికారవ్రతాపము తరించుటకు గల కారణములను చక్కగా వివరించిరి. తరుత్తేత్రము పాండవ యుద్ధము జరిగినది మొదలు తీర్మానముల అధికార వ్రతాపములు తీరింప నాగెను. బ్రాహ్మణవైశ్య కూడ్రవర్ణములవారిని సంతక్షింపభారము తీర్చియులవైనుడుటచే తీర్మానముల అధికార మంతరించుట వలననే ప్రస్తుతమేర్పడిన దుస్థితికలుగునని చెప్పినది. హిందువులు మరల తమ ఆత్మగౌరవాను విభ్రాంతిని బడయవలెనని తీర్మానముల బలాధికారముల నుద్ధిగించవలెను. కాన నిరంధు ముఖల యితరమరముల నవలంబించిన హిందువుల నందరిని మరల స్వమతమున చేర్చుకొనటకు హిందువులందర గీరివవలెనని స్వామిగారు నడిచిరి.

రాజా సర్ రాంపాణింగు (కూరి, లిఖారి), రాగాదుర్గ నారాయణింగు (కర్నూ), ధానూరుతిలక్పారింగు, శివమంగళసింగుగారి తీర్మానమును బలపరచిరి.

హిందువులు కాశీవారి హిందూమతమున చేర్చుకొనుటకు హిందూనాయకులు పండితులు మున్నగువారి సహకారముగా నేర్పడవలెనని కడపటి తీర్మానము. తీర్మానములన్నియు సామాన్యములైనవి. రాత్రి 8 గంటల వరకును సభ జరిగినది. 22 వ తేదీ మధ్యాహ్నము జరిగినసభలో అప్పగింపులను గూర్చి నిర్ణయములైనవి. (ఆంధ్ర)

నాభామహారాజు

నిర్యంతమువలననే రాజ్యమును వదలెను

“18-1-1922 వ తేదీన మహారాజుగారి అంత్యశ్రేణును మీరు పంపలేదా? 1 బ్రిటిషు క్రమశ్చక్రముపట్టరాజుగారి వరకును మానడు 2 అకాలిలతో సంబంధమును వదిలుడు అని ఆ అంత్యశ్రేణు మీరు వ్రాయలేదా?

1922 లో మహారాజుగారి కంటబడిన అంత్యశ్రేణులోని అద్భుతవిషయములను నేడు ప్రకటించుటకు మాకు స్వాతంత్ర్యము కలిగింది వానిని ప్రకటించుచున్నాము. ఈ విషయములన్నియు నిజమేయని ప్రభుత్వోద్యోగులు రజువుచేయవలెననియును, మహారాజు నిశ్చయించిన రాజ్యమును వదలె ననుమాట నిజమైనచో తర్కసంబంధములను పుత్రుల నన్నిటిని ప్రకటింపవలెనని తేలికములు పట్టుపట్టవలెననియును, మేము కోరెము. ఈ అంత్యశ్రేణు పంపిన మాటయే నిజమైనచో మహారాజువై మోపబడిన కేరముయొక్క స్వభావము మారిపోవుచున్నది. 1860 వ సంవత్సరపు సనదు ప్రకారము మహారాజును లభించిన స్వాతంత్ర్యము నాతడు పూర్తిగా తనసంస్థానమున వినియోగించవలెనని. అతడు స్వతంత్ర కర్మకర్తల పురుషుడు. అతడు అకాలిలతో సంబంధము కలిగియుండెననియును బ్రిటిషు దొర తనముపట్టి రాజుగారి హిందూమతమున వాదించుచు వారు వ్రాసిరి. గాన మహారాజును తొలగించుట కిప్పుడు మా పబడిన కారణము వట్టి మిషయేగాని నిజముగా దని తెలుపుచున్నది. మహారాజు స్వబుద్ధిచేత రాజ్యమును వదలలేదు, అతని తొలగించుటకు చాల నిరూపణములు కారణములున్నవి యీయనికి దేవీయలందరును స్పష్టముగా ప్రాసించియుండుదురు.

రాజ్యభివృద్ధిగూడ గూర్చి నిష్పాక్షికమగు విచారణ జరుపవలెనని గురువారా సంతకమువారు రాజుకత్తినిధికి పంపిన తంతివార్త కింతవరకును ప్రత్యుత్తరము రానేలేదు. మహారాజునిశ్చయించిన రాజ్యమునందలిని దొరతనమువారు రందురు. అని నిజముగాదని మేముందుము. మావాదమే నిజమని స్పష్టముగా రుజువుచేయుటకు తగిన ఆధారములు మా కిప్పుడు లభించినవి. “నాకు విధిపబడిన వరకులను జట్టి నేను రాజ్యమును వదలుట కంటే సాధనాంతరమే కలుదుటలేదు” అని జూలై నెలలో మహారాజుగారి తనమునకు వ్రాసిన కడపటి లేఖలోని వచనంబు నడిచెను. అట్టిచో అది బుద్ధిపూర్వకమగు రాజ్యత్యాగ మెటులగును? కాన నిష్పాక్షిక మగు విచారణ సంఘమువారి తీర్పును ఉద్యోగుల గీరించుటయే ఉత్తమము. మహారాజుగారి వ్రాయబడిన అంత్యశ్రేణుయందలి మరి కొన్ని విషయములను గూడ మేము త్వరలో ప్రకటించెదము. జూలై నెల 6 వ తేదీని మహారాజువారు వ్రాసినలేఖను దొర తనమువారు పూర్తిగా ప్రకటింపవలెనని” లాహారు నేషను పత్రిక ప్రకటించెను.

సంజాబ్ ఆర్. యం. యస్. సమావేశము
వైసావేము రావల్లింజీలో నెవ్రెంబరు 8 వ తారీఖులో బాధ్యకర్త డాక్టర్ నందలాల్ యం. యల్. యెగారి యధ్యక్షతన కింద జరుగును. భాస్వరమమ్మగు భురేషి గా గావ్యవసంఘమున కధ్యక్షులుగా నుండురు.

నాగపూరు సత్యాగ్రహ విజయము

ప్రతిపక్షుల అసత్య ప్రకటనలు

పాశ్చాత్యులు నివసించుచున్న ఏథులలోనే
ఉరేగింపు జరిగినది

టైముస్-అసోసియేటెడ్స్ పత్రిక
వార్తలు కల్పితములు

టైముస్ లిండ్ యాడియా చున్న గు పాశ్చాత్య పత్రిక (అంతయు అసోసియేటెడ్స్ పత్రికలను విజయముగా చూచి సహింసలే అత్యంతమైన ప్రకటించిరి.

1. నిరోధకత్వమును గున్న అన్ని ఏథులలోను నుమారు 2. మైసూరువరకును ఉరేగింపు జరిగినది. ఆ ప్రాంతము నందు పాశ్చాత్యులే అధికముగా నివసించుచున్నారు.

2. పోలీసు నూపర్మెంటుకు దరఖాస్తు పంపి అతని వశములలోబడి ఉరేగింపు జరిపిరనవార్త కట్టికట్టెదము. అట్టి దరఖాస్తు నెవరును పంపలేదు. ఉరేగింపు చర్చ మొగముపు తిరుగానే “చర్చితులందరూ గౌరవమున మీ రిచ్చు దయచేసి గీతములను నిలిపెదరా?” అని నూపర్మెంటు కవిశయము వ్రాయవలెనని కోరెను. “అత్యంత బలవంతమైనదము. ఈ తరహా మన్నితముల వారికిరాద ప్రతినిధియైయున్నది.” అని నాయకు డా. దాదాభాయి సత్యుత్తర మిచ్చెను.

సగరమునందున్న పోలీసువారిందరును ఆనాడు పొడగు పాటి చేపాటి కర్రలను పట్టుకొని ఆ ప్రాంతమున 20 అడుగుల కొకడు చొప్పున రోడ్డుపొడుగునను నిలచియుండిరి. చాల మంది పోలీసు సద్యోగులుకూడ వచ్చిరి. ఈ రీతిగా తమబుర్రులను జరిగియుండగా 100 మంది కలటేరులు యుద్ధరీతి కొక వరుసగా నొకరితరువాత నొకరు నడిచిరి. అందఱును బాతీతులతోకలులను ధరించిరి. దొర్లొగ్రాహిత్య నిశ్చయధర్మై జిల్లాపోలీసునూపర్మెంటు గుర్రమునై నెక్కి ఒక్కొక్కఁడును ముందెను పట్టుకొనుచు జన్మేట్టు మెల్లగా తనబండిని నడపించుచుండెను. ఈరీతిగా ఉరేగింపు నిలిపివేయుట నిర్ణయించుకొను ప్రభుత్వమువారుల దండు వెంటనడిచి యుండెను

ప్రజలకుంపులు మంతెనపాటి రాకుండ నిరోధించి వారి బోధించుటకు చాలమంది కలటేరులను మంతెనద్దలిపిరి. వారి జిజ్ఞప్తిని పొరులాలకించి నిలచిపోయిరి. పోలీసు నూపర్మెంటు కర్మమును దరఖాస్తుపంపలేదనుట కిదియే నిదర్శనము. జిల్లా నూపర్మెంటు త్రొత్తగాచేసిన ఉత్తరువును పరిక్షించుటకే ద్వైత సాహసములతో నీ ఉరేగింపుకు సాగించిరి. కందలకొలదిగ పోలీసు వారు చుట్టును నిండియున్నను కలటేరులు నిర్లక్ష్యముగ వరుస కాంతిభావముతో యాత్రను సాగించిరి.

ఉరేగింపును గూర్చిన వివరములను కరపత్రములపై ముద్రించి ప్రకటించిరి. నూపర్మెంటుకునూడ పంపి. “పోలీసు వారి ఉత్తరువును పరిక్షించుట కిదిసరుజము” అని నెద్రెత్తరములతో వ్రాసిందిరి. అదియే దరఖాస్తు ప్రతిపక్ష పత్రికల విలేఖరులు తెలిపి.

అసోసియేటెడ్స్ పత్రిక ఏజెంటు తంతివార్తగూడ నిజమితిని తెలుపలేదు. కమాధానము కడంబడిక మున్నగున వేరుమును జరుగలేదు. జయధ్వజము చేతునాడదని ఎవరను అజ్ఞాపించలేదు. ఎచటధ్వజము లొంగింప వలసినదియు నాచుకలే మొదట నిర్ణయించిరి. ఆ ప్రకారము చాలాపొట్టి జయధ్వజములు జరిగెను వల్లభాయి పటేలుగారు

వల్లభాయి పటేలుగారు 21 వ తేదీ వరకును నాగపూరులోనే యున్నారు. రెండవ మూడురోజులలో అతడు దాదాబాబు కల్లెదెరు, వలంటీరుల గమనించు

20, 21, తేదీలకు 146 మంది కలటేరులు (నిలువనకలు వారు) అతడు దాదాబాబునుండి స్వగ్రామములకు వెళ్లిరి. డాక్టరు శుకగణ్యుగారి నాయకత్వము క్రింద కడపటి (దానిదరావ్ర) వలంటీరులు కచ్చురుకే సత్యాగ్రహము నిలచిపోయినది గాన వారు సత్యాగ్రహ మొనరించకుండనే మృత్యుపోషణసేసెను అని నాగపూరు సత్యాగ్రహ కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

అనాథ తురుష్కు సహాయనిధి

బ్రికల్ లో డిప్టీ మేజిస్ట్రేటును తురుష్కు సహాయనిధి కార్యదర్శియగు మహమ్మద్ సాదుల్ గారు పంపిన 188-1-6 ను వై. సాయి గారు కావల్సాంజి నోటిఫికేషను కురి. ఇ. అం. స. కనుకై పంపిన మొత్తము రూ. 1185-10-6 ఈ నిధియంతటితో నిలిపివేయబడును.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923 వ సం॥ అగస్టు నెల 23 వ తేది

గురువారము

ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభ:

శాసనసభా బహిష్కారము

దీర్ఘిలో జరిగెడి ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభలో, శాసనసభల ప్రశ్న యిటులనో, అటులనో పరిష్కార మగును. అంతటితో వివాదము లంతరించిన మేలు. దేశదృష్టి నవనరముగ నరికట్టిన శాసన సభా ప్రవేశ విషయము నెవరు పైకి తెచ్చినను, వారి నభినందింపజాలము. గాంధీమహాత్ముడు నెల కొల్పిన అసహాయోద్యమమును స్తంభింపజేసిన దీ ప్రశ్నయే. ఈ ప్రశ్నను కాంగ్రెసు సభ ఏ తీరున నిర్ణయించిన, దాని కంగీకరింపవలయు నని, సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారితో నడువబడు యంగుఁగిందీయూ ప్రతీక గోరుచున్నది. స్వరాజ్య పక్షమువా రీనిర్ణయము సంగీకరించెదరా? దాను గారి యుద్దేశ మేమియో తెలియలేదు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు లాహోరు నగరము నందు ముచ్చటించుచు, స్వరాజ్యపక్షమున గాఢ, తమ స్వంత యుద్దేశమును వెల్లెబ్బిరి. కాంగ్రెసు నిర్ణయము, భారతీయ బాగుగ నాలోచించి ఏర్పరుచుకొనిన నిజాభిప్రాయమును దెలుపుచో, తమ ఆభిప్రాయముల కది వ్యతిరేకముగ నున్నను, దానిని తాము శిరసావహించెద మని నెహ్రూ గారు దెలిపిరి. నెహ్రూగారి యుద్దేశ ములకు కాంగ్రెసు నిర్ణయ మనుకూలముగ నున్న సరియే. తేలియెడల, దాని సంగీకరించుటకు, నెహ్రూగారు కొన్ని మఱతుల విధించుచున్నారు. ఆ నిర్ణయము భారతీయుల నిజాభిప్రాయమును దెలుపవలె నట. ఈ సంగతిని నిర్ణయించువా రెవరు? నెహ్రూ గారే తమకు దాము నిర్ణయించుకొందురు. తుదకు నెహ్రూగారి ఆభిప్రాయమునకు కాంగ్రెసు నిర్ణయము ప్రతికూలముగ నుండుచో, వారు దానిని అత్యుపేక్ష కుండుట జరుగవచ్చును. ఇట్టి పండిత వాక్యములను పలుకుటవలన, లాభ మేమూత్రము గలుగజాలదు. తమ ప్రియ మున్నను లేకున్నను కాంగ్రెసు నిర్ణయమునకు కట్టుబడి యుండుటకు, స్వరాజ్యపక్షమువా రంగీకరించునెడల, వ్యవహారము తేలిపోవును. ఆంధ్ర స్వరాజ్యపక్షమువారు, కాంగ్రెసు నిర్ణయము సంగీకరించి, దానికి కట్టుబడి యుండి నిశ్చయించి రని దెలిసికొనుట తెలియు సంతసింపదము. వీరి మార్గమును ఇతర ప్రాంత ములలోని స్వరాజ్యపక్షమువా రనుసరించుట మిగుల లాభకరము.

శాసనసభలను బహిష్కరించుటో, లేక వాని యందు బ్రవేశించుటో, ఏదో యొక నిర్ణయమును కాంగ్రెసు సభ నిర్ణయించవలయును. లేనిపోని రాజీలకొంకు బ్రయత్నించి లాభము లేదు. అవి కొనసాగుట దర్శనము. రెంటికీని మధ్య మార్గము నేర్పరుచుటకు యత్నించినకొలదియు, కష్టము లధిక మగును. ఆ మార్గము నాచరణలోనికి దెచ్చుట అసంభవమగును. అసహాయవాదులు శాసనసభా బహిష్కారము ను ధర్మముగ నెంచుచున్నారు. అసహాయోద్యమమున కిధర్మము మూలాధార

మని వారు భావించుచున్నారు. ఈ ధర్మమును విడ నాడవలయును. లేకున్న చేపట్టవలయును. ఇటు నటు గానిస్థితిని, ఉపాంప సాధ్యపడదు. కలకత్తా కాంగ్రెసుసభలో నిర్ణయించబడిన శాసనసభా బహిష్కార తీర్మానము, పిమ్మట నాగపురపు సభయం దను, అహమ్మదాబాదు గయా కాంగ్రెసు సభలం దను నామోదించబడెను. ఈ తీరుణమున నీ తీర్మా నమును ద్రోసివైచుట కెట్టి యవసరమును గనుపిం పదు. అందుకు మారుగ, వెనుకటికన్నను బహిష్కారము నెక్కడు కట్టుదలతో కొనసాగించవలసిన యవసర మేర్పడినది. శాసనసభల ఎన్నికలను, భారతీయులు వెనుక బహిష్కరించుటచేతనే, సంస్కరణముల బూటకము ఇంత త్వరలో కెల్లడి యయ్యెను. మితవాదులకు సంతోషము సంస్కరణ ముల నిజస్వరూపము గోచర మయ్యెను. శాసన సభలు ప్రజాభిప్రాయమును సఫలపరుప జాలవని యు, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడ నేరవనియు, తా మితకాలము మోసపోతిమనియు, మితవాదు లం గీకరించుట లెట్టింపెను. స్వపరిపాలనమును చేరు వకు దెచ్చుటకు గాని, ప్రజల జన్మస్వాంత్ర్యము లను రక్షించుటకు గాని ఇవి యక్కరకు రావని, స్పష్ట మయ్యెను. శాసనసభల ఎన్నికలను ప్రజలు బహిష్కరింపకున్నచో, సంస్కరణముల యా ధార్మ్య మింకను ప్రజలదృష్టినుండి మరుగై యుండే దిది. వాని వ్యామోహము దేశము నింకను వెంట నంటుచుండెడిది. శాసనసభల బహిష్కారమువలన, సంస్కరణములు ప్రజాభ్యుదయమున కెంతవరకు తోడ్పడగలవో త్వరితముగ వెల్లడియ్యెను.

కని విని యెరుగనిరీతిని నిర్బంధములు ప్రయో గించబడుటయు, వానిని నివారించుటకు శాసనసభ లకు శక్తి లేకుండుటయు, ప్రజాభిప్రాయమున కను గుణముగ అయ్యయములను నిర్ణయింప పీలు లేకుండుటయు, హిందూ దేశమునకు వెలుపలనున్న భారతీయుల స్వాంత్ర్యములను కాపాడుటకు శాసనసభల కెట్టి శక్తి లేకుండుటయు, మొదలగు సంగతులు బయల్పడుటచే, సంస్కరణములవలన దేశమున కొనగబడిన మహద్భాగ్యమేదియు లేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఇంతకుపూర్వ మెటుల భ్రమ జెందినను, ఇకముందు సంస్కరణములను కట్టు కొని ప్రేలాడవలసినయగత్యము లేదు. యంగు ఇండియా ప్రతీక దెలిపినటుల, గయా తీర్మానమునకు పిమ్మట, సర్టిఫికేట్లు ప్రయోగము, ఉత్పాదన, వర్గీకరణ, నిర్వహణ విధానము, అల్లయన్న బ్యాంకు వ్యవహారము, భారతీయుల కున్నతోద్యోగములు, కెనియా నిర్ణయము, మొదలగు సందర్భములన్నిటి యందును శాసనసభాభిప్రాయము లెటుల ద్రోసి వేయబడెనో చూచినపిమ్మట, శాసనసభాప్రవేశ మును గూర్చి వాదించుట కవసర మేమూత్రము గనుపించదు. ఇటుల ప్రత్యేకములకొరకు బ్రవేశించినను, అటుల స్పాన్సివు సహకారముకొరకు బ్రవేశించినను, శాసనసభలలో జేయదగినపనిగాని, దేశ మునకు జేయగలిగిడి మేల్లుగాని మృగ్యము. అసహాయోద్యమము నడుగంటజేయుట దక్కు వేరు లాభము గనుపించదు. మంచిని గ్రహించి చెడు గును నిరోధించెద మనినను, మంచిని చెడుగును గూడకలిపినిరోధించెద మనినను, ఫలిత మెక్కటియే యగును. శాసనసభల తీర్మానములను మూల ద్రోయటకు, ప్రభుత్వమునకు సర్వాధికారములు గలవు. ఈ యధికారములను ప్రయోగించుటకు వారు వెనుదీయరని ఇంతకుమున్నే స్పష్టమయ్యెను. కాంగ్రెసునుండియు అసహాయోద్యమమునుండియు దేశదృష్టిని శాసనసభలవంకకు మరలించుటవలన, స్వరాజ్యసిద్ధి దూర మగుటయు, వ్యవహార

మంతయు మొనటికి వచ్చుటయు లెట్టింపదు. శాసనసభలలో జేరి అసహాయోద్యమమును కొన సాగించుట, సాధ్యపడని విషయము. సాధ్యపడినను, ప్రయోజనము మృగ్యము. ఈ యెత్తుల నతిక్రమిం చుట అధికారులకు సులభము.

వ్యర్థకార్యములందు కాలమును వినియోగిం చుట కిది సమయము గాదు. ప్రతి భారతీయుడును తన శక్తిని కాలమును స్వరాజ్యసిద్ధికి వినియో గింపవలసిన యాస మయమున, శాసనసభలనునాట వస్తువులతో కాము గడపుటవలన, అదగ్యమును కోల్పోవుట సంభవింపగలదు. కేరళాయం దేమి, దక్షిణాఫ్రికాయం దేమి, భారతీయుల కడగండ్లు మిన్న మట్టుచుండ, గాంధీమహాత్ముడు మొదలగు సుప్రసిద్ధనాయకు లింకను కారాగృహములందు మసలుచుండ, భారతీయుల ప్రాథమికస్వాంత్ర్య ములు భంగపడుచుండ, అసహాయోద్యమమును విడనాడుటకన్న దోస ముండునా? సహాయనిరా కరణమును కట్టుదలతో కొనసాగించుట కిది మఖ్య మగు సమయ మని, బాలు డయినను గ్రహింపగలడు. అసహాయ మనియు, సహకార మనియు, మాటలతో తమకు ప్రసక్తి లేదని నెహ్రూగారు పలుకవచ్చును. సహకారము వలన లాభము గలదని తెలియుటతోడనే, తాము సహాయనిరాకరణమును విడిచిపెట్టెద మని వారు దెలుపవచ్చును. కాని, ప్రస్తుతస్థితిలో అసహాయ మొక ధర్మమని యంగీకరించెదవారు, నెహ్రూ గారివలె తలంపజాలరు. ఏ విధమున జూచినను, శాసనసభాప్రవేశమువలన లాభ ము మృగ్య మనియే గన్పట్టుచున్నది. శాసనసభలకు వెలుపలనే కృషి సలిపిన గాని, విజయప్రాప్తి గలుగజాలదు. అనవసర వాగ్వాదములలో నా య కు లు మునిగి యున్న సమయమున గూడ, అసహాయోద్యమ విజయము బహిర్గత మయ్యెను. అకాలీల విజ యము, ప్రపంచమునకు సత్యాగ్రహశక్తిని వెల్లడి చేసెను. నాగపురపు విజయము, సత్యాగ్రహసామ ర్థ్యమును వేనోళ్ల చాటుచున్నది. తురుష్క సహస్యా విజయము మరొక నిదర్శనము. అసహాయోద్యమ ప్రయోజనము లొకటివెంట వేరొకటి ఫలించుచున్నవి. నాయకు లేక భావబద్ధులై, అసహాయో ద్యమముపై అచంచల మగు భక్తిని గనుపఱచి, నిర్మాణకార్యక్రమమును మహాత్ముడు బోధించిన రీతిని నిర్వహించి యున్నచో, స్వరాజ్య మీ సరికి ప్రత్యక్ష మయ్యెడిది. అందుకు మారుగ, అను మోసములతోను, సందియములతోను, భిన్నాశయ ములతోను కాలము గడపుటచే ఇంతటి దుస్థితి దేశమునకు తలస్థించినది.

ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభవారు ప్రస్తుతసందర్భ ములను యోచించి, శాసనసభాబహిష్కారమును స్థిరపరచి, అనుకూల కార్యసంవిధానము నేర్పరు చుట అత్యావశ్యకము. భారతీయుల దృష్టి యంత యు కాంగ్రెసు యముపై లగ్నమై యున్నది. కారాగృహమునుండి ఇంతకు మున్నే విడుదల యయిన జాక్సరు కిచ్చూగారు అహమ్మదాబాదు నందు ముచ్చటించుచు, శాసనసభాప్రవేశము ప్రయోజన విరహిత మని తేలపరచి యుండెను. కిచ్చూ గారు దెలిపినటుల, శాసనసభాప్రవేశము గోరువారికి ఏకోద్దేశము గనుపించదు. కొంద శాసనసభ లన్నిటిలో బ్రవేశింపవలె నందురు. మఱ కొందరు సామాజ్యశాసనసభలో మాత్రము బ్రవేశింపవలెనందురు. స్వరాజ్యపక్షమునందు రోజురోజు కు బ్రవేశించెడివారిలో దేశమునకు గాని మతము నకు గాని పాటుబడనివారు గలరని, కిచ్చూగారు కని పెట్టిరి. తుర్కీ సమస్య పరిష్కార మయినను, కిలా

ఫాల్ సమస్య ఇంకను కలిపాకము గాండలేదు. మహమ్మదీయుల కీసమస్య ప్రాణతుల్య మయినది. అది కలిపాక మగువరకు, శాసనసభలలో మహమ్మదీయులు బ్రవేశించగూడ దను ఫత్వా నిలిచి యుండునని కిచ్చూగారుబోధించుచున్నారు. శాసనసభాప్రవేశము, మహమ్మదీయ మతధర్మమునకు విపరీతము. అసహాయోద్యమసూత్రములకు భంగ కరము. తాత్కాలికలాభదృష్టితో జూచినను దీని వలన కలిగెడి మేల్లకన్న అనర్థములు హెచ్చని కఠోరామలక మగుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో సీమార్గమును ద్రోక్కనేల? ఆ పిమ్మట పశ్చాత్తాపము నెందునేల?

హ ర తా శ ము

కెనియానిర్ణయము కట్ట భారతీయులు తమ య సమస్యని గనుపఱచుటకు, 27-వతేది హరతాళ దినముగ నిర్ణయించబడినది. ఆ నిర్ణయమును, భారతీయులలో నన్నిపక్షములవారును జయప్రదముగ కొనసాగించుట ధర్మము. కెనియానిర్ణయమును మితవాదులు గూడ బలముగ నాక్షేపించుటచే, కాంగ్రెసు ఉత్తరపు శకలమగుటకు తోడ్పడుట మితవాదుల విధి యగుచున్నది. సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులగు భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజగారు, హరతాళము నన్నిపక్షముల వారును అవలంబించ వలయు నని హెచ్చరించి యుండిరి. హరతాళము నవలంబించుటతో, భారతీయులకర్తవ్యము ముగియజాలదు. భారతీయుల దృఢనిశ్చయము వెల్లడియగుటకు మాత్రమే, హరతాళ మక్కఱకు వచ్చును. ఆ నిశ్చయమును తుది వరకు విడనాడకుండుట, వారి ముఖ్యకర్తవ్యము. సామ్రాజ్యమునందు భారతీయులు మానవ మాత్రులుగ పరిగణింపబడనపుడు, వారు సామ్రాజ్యముగాంచి ఎటుల గర్వముజెందగలరు? సామ్రాజ్య సమావేశమునందు గాని, సామ్రాజ్యప్రదర్శనము నందుగాని, వారు ఏమొగముతో పాల్గొన గలుగుదురు? తెల్లవారిలోబాటు భారతీయులకు సమాన స్వత్వములు లభించువరకు, వారికి సామ్రాజ్యమే లేదు. ఆ కారణముచేతనే, భారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు దేశభక్త కొండవెంకటప్పయ్య పంతులుగారు, హరతాళదినమును “అసామ్రాజ్య దిన”మని కడుచక్కగ పేరిడిరి. ఈ పేరు దేశము నంతను ఆకర్షించినది. హరతాళదినమున ఆంధ్ర రాష్ట్రము కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను శిరపా వహించి ఉచిత రీతిని తన ధర్మమును నెరవేర్చుగాక. భారతీయు లందరును ఏక వేదికపై జేరుటకు, కెనియానిర్ణయము వారికి అమూల్యవకాశము నొసగినది. ఆయవకాశము నుపయోగించుటకు వారు పూర్తి వహించవలయును. భారతీయులు దృఢసంకల్పులగుచో, స్వరాజ్యము సిద్ధింపక బోదు. వలసరాజ్యములలోని సోదరుల కడగండ్లును రూపుమాయకపోవు. మద్రాసు కార్పరేషనుసభ వారుగూడ, కెనియా నిర్ణయమున కసమర్థి గనుక అచితప్రతికారమును సూచించుటవలన, మద్రాసు మేయిలుకృత్రికు కట్టరాని కోపము గలిగెను. కార్పరేషను తీర్మానము మేయిలుకృత్రిక నాశ్యమున ముంచెను. కాని, వలసరాజ్యములలో భారతీయు లనుభవించుచున్న కష్టములపట్ల మేయిలుకృత్రిక గాని, తదితర ఆంగ్లేయుకృత్రికులు గాని సానుభూతి గనుపరుపక, తెల్లవారి యాగడములనే సమర్థించుచుండెను. వీని నెదుర్కొనుటకు భారతీయులు పూనగనే, ఇవి ముక్కులపై వ్రేలిడుకొనుచున్నవి. భారతీయులు వీని విమర్శనములను చాటింపక, స్వధర్మనిరతులై మెలగెద రని విశ్వసిం చెదము.

ధర్మమా, రాజీయా? మన రాజకీయవేత్తలకు మార్గే క్రభువు రచించిన “రాజీ”యను గ్రంథమే ప్రమాణ గ్రంథము. ధర్మము ను పాటించకుండుటకును, తాత్కాలికలాభములనే ప్రధానముగ నుంచుకొనుటకును, మార్గే రచించిన గ్రంథము వలపురకు చాలకాలము ఁండియు అక్కరికు వచ్చుచున్నది. పాశ్చాత్యజీవీసంస్థాంతములకు, మార్గే విధించిన సూత్రము లనుగుణముగ నున్నను, భారత జాతీయజీవితమున కివి యనుకూలంప వని కనుగొనవచ్చును. ధర్మమును విడనాడి తాత్కాలిక సౌకర్యములను ప్రధానముగ నెంచుట, భారతీయునికి తగినవని గాదు. గాంధీయహాత్ముడు రాజకీయ రంగమున బ్రవేశించి వెనుకటి రాజకీయనాయకుల సిద్ధాంతములను మూలద్రోసెను. గా. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారు “రాజీవీరసూత్ర”మను విషయమునుగూర్చి ఇటీవల ను పస్య సిం చుచు మార్గే సిద్ధాంతములను సమర్థించిరి. వారు వివరించిన దృష్టాంత మొకటి చిత్రముగ దోచును. మద్యపానము గూడదని పికెటింగుజేయుట న్యాయమయినచు, త్రాగెడివారు తమ యిచ్చసచ్చిన్లుల చరింపకుండ వారి స్వాతంత్ర్యము నడ్డుపరుచుటకు పరులకు హక్కులేదని, రామస్వామి అయ్యరుగారు చలికిరి. అయ్యరుగారిసిద్ధాంతమే ప్రబలుచో, దుర్మార్గుమును సలుపువారిని నిరోధించుట కేరికిని హక్కుండజాలదు. క్రభుత్వకార్యములు స్తంభింపవలసి వచ్చును. మద్యపానము వల దని పికెటింగు జేయు వారు త్రాగబోతుల స్వాతంత్ర్యము నరికట్టుట లేదు. వారు చేసెడిపనులు అధర్మములని మాత్రమే సంస్కర్తలు బోధించెదరు. సంస్కర్తల హితవు నాలింపకున్న వారు విధింపబోయెడి నిర్బంధ మేమియు లేదు. ఇట్టి సందర్భములలో పికెటింగు కార్యములను దండించుట, ఎట్టిన్యాయమో దెలియదు. క్రభుత్వాధికారులగు రామస్వామి అయ్యరుగారి కిట్టిదండన సరియగునదిగ దోపవచ్చును గాని, ప్రజానాయకుల కటుల దోపజాలదు. సభకధ్యక్షత వహించిన, న్యాయమూర్తి స్వామిగారు మానవ ధర్మము నెక్కుడు చక్కగ గ్రహించిరి. రాజీయసన, స్వామిగారి కిష్టము లేదు. చిన్న విషయము లలో రాజీవలన ప్రయోజన మున్నను, ప్రవర్తన మునందును, అంతరాత్మపట్లను, రాజీ వనికి రాదని, స్వామిగారు హెచ్చరించిరి. ఒకవిషయమును గూర్చి సరి యగు సభిప్రాయమునకు వచ్చినపిమ్మట, అటునిటు గాకుండ ప్రవర్తించుట పనికిరాదని, వీరు ముందరించిరి. ఆంగ్లేయులలో గూడ రాజీకన్న ధర్మమునే ఎక్కుడు ప్రధాన మని భావించెడివారు గలరని, స్వామిగారి ప్రసంగము తేటపరుచుచున్నది. మార్గేగారి సిద్ధాంతములనే ప్రమాణముగ భావించెడి దినములు ఇంగ్లండులోగూడ గలించినవి.

స్వయంసహాయము

భారతీయులు స్వయంసహాయమునే నమ్ముకొనవలె నని గ్రహించుటకు, మరియొక నిదర్శనము తోడ్పడుచున్నది. టాంఫోలోర్డువారు జరిపెడి విచారణలో, ఉక్కుపరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు రక్షణ సుసగలయు నని తాతాకంపెనివారి పక్షమున నిచ్చిన సాక్ష్యమును, చదువరులు పరిశీంచి యుందురు. ఈ విచారణ ఇంగ్లండులో నప్పుడే కలవరము గలిగించుచున్న దని, హిందూపత్రికకు లండను విలేజుకును వ్రాయుచున్నాడు. హిందూ దేశ పరిశ్రమలకు రక్షణ చేకూరకుండుటకు ఒక వంక కస్టర్వేటిపు పక్షమువారును, వే రొకవంక లేబరుపక్షమువారును ప్రయత్నించు చున్నారుట.

న్నను ప్రజా
మానవుడు ఈ పాఠమును
ఉక్కు డవసరి మేర్పడుచున్నది.

సా ని కి వార్తలు

ఇండియను లారిపోర్టు—మద్రాసు:—డి. అప్పారావుగారు బి. ఏ. యల్. యల్. బి. అడ్వోకేటు, మద్రాసు సీరిసు ఇండియను లారిపోర్టుగ నియమించబడిరి.

క్రిమినలుల సమరణచట్టము:—క్రిమినలుల సమరణచట్టము సెక్షను 1 క్లౌజును (2) ననుసరించి, సమరణలు పెట్టెలను నుండియు ఆచరణలో పెట్టబడునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

సామ్రాజ్యశాసనసభ:—సామ్రాజ్య శాసనసభకు గుంటూరు సెల్యూలార్లబ్రతుమున నమంబరు సెలలో జరుగనున్న ఎన్నికలలో నో ఆభ్యర్థినిని యిందుమాలముగా తెలియజేయుకొనుచున్నాను—కోన వెంకట్రావు, బాబట్ల.

మద్రాసు పట్టణమునందలి కారాగారములు:—యల్. జి. పురుషోత్తమ మొదల్యారు, పి. వి. నుందర మార్షిల్, రాజు. డాక్టరు యం. సి. కోవర్, డాక్టరు మిసెసు బ్రెటెను లీడెర్, మిసెస్. యం. సి. కోవర్ గారూ, అనధికారులు, మద్రాసు పట్టణమునందలి కారాగారముల సంవర్ధించుటకు నియమింపబడిరి.

జాతీయనిధి, పారిశ్రామిక సంఘము:—ఈసభ యొక్క సభ్యుల సాధారణ సమావేశము 24 వ తేది కుక్రవారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు మహావనసభ హాలులో జరుగను. అప్పుడు డి. ఆర్. గోపాలస్వామి అయ్యంగారికి ఎగ్జిక్యూటివు కమిటీవారు ఇంగ్లాండుకు వెళ్లుభయ్యతా సకము రెండు రూపాల నిధిని విషయమును గూర్చి ట్రస్టీలతో వోకరను ఏ. ఆర్. దొరస్వామి అయ్యంగారు వ్రాసిన లేఖ చర్చింపబడును.

కన్నడవరదల సహాయనిధి:—ఒక ఉపన్యాసము:—దిక్షిణకన్నడ జిల్లాకు కల్గి వరదల వలనగల్గిన నష్టమును స్వయముగ జూచినవచ్చిన, ఈనిధి కాయములు సెక్రటరీ ఆర్. మాన్యనారాయణ రావుగారు అచట వరదల వల్లగల్గిన నష్టమును గూర్చియు, చేసిన సహాయముల గూర్చియు తె. యం. సి. ఏల్ 24 వ తేది కుక్రవార సాయంత్రము 5-30 గంటలకు నవవర్ణించెదరు. గా|| బ|| వెంకట సుబ్బారావు కారధ్యక్షత వహించెదరు.

తమిళ వైద్యసంఘము:—ద్వితీయ సమావేశ ప్రదర్శనములు:—తమిళ వైద్యసంఘముయొక్క ద్వితీయ సమావేశము ప్రదర్శనమును సౌందర్యమహాలలో యూ సెల 25, 26, 27, 28 తేదీలయందు జరుగును. డి|| బ|| యల్. డి. స్వామికన్ను పిల్లేగారు యం. ఏ. యల్. యల్. బి. మద్రాసు కావనసభాకార్యదర్శి అధ్యక్షత వహించెదరు. గా|| ఏ. సి. పాల్గొగారు బి. ఏ. బి. యల్. క్రభుత్వామాత్యుడు 26 వ తేదీని ప్రత్యేక ప్రారంభోత్సవము సత్పెదరు. గా|| యల్. మహమ్మదు బాలీబుల్లాసాహెబు బహదూరుగారు కే. టి. సి. వి. ఇ. రెని న్యాయమంబరు, 28 వ తేదీని బహుమానముల కందిపెట్టెదరు.

చెన్నైలో ఆంధ్రమండల కార్యకర్తల సభ

చెన్నైలో ఆంధ్రమండల కార్యకర్తల సభ... సభ్యుల సంఖ్య 5-80 గంటలకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ భవనమున...

"నల్" నాటక ప్రదర్శనము

సువర్ణ పతక బహుమానములు

ఏలూరు శ్రీ సీతా గామాంజనేయ నాటక సమాజము వారు నిన్న...

"నల్" నాటకము మదరాసు పౌరులకు సుపరిచితమైంది...

శాసన సభల ప్రకటనలు

శాసనసభలకు అభ్యర్థకులు నుండి గోరేపాడు వారు...

మద్రాసు శాసనసభ నిర్వాహనభ

ఎన్నికలు - కృష్ణా జిల్లా

మద్రాసు శాసనసభ నిర్వాహనభకు కృష్ణా మండలము...

హైకోర్టు వార్తలు

[గౌ. ప్ర. న్యాయ, న్యాయ, కృష్ణా, వ్యాపార గార్లు]

ఒక హైకోర్టు వకీలు

ఈ కేసును 11 గంటలకు, న్యాయమూర్తులు హైకోర్టు...

నుండరం అయ్యలగారు సర్క్యూలర్ గలవారని ఎస్. శ్రీనివాస...

అద్యోకేటు - జనరల్ గారు న్యాయమూర్తుల నిర్ణయము...

న్యాయవాదకృత్తి నవలంబించుట కకళాశ మియనము...

తీర్పు

కేసుకు తీర్పు మరల సాగించుకొనుటకు రెస్టాండ్ టెంట్లు...

ఇట్టి కేసులలో నెల్ల సామాన్యులకు అంగ న్యాయశాస్త్రము...

గౌ. న్యాయ, కృష్ణా, రామేశ్వర గార్లు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారి తీర్పుతో...

నేను ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారి కోర్టునందు సి. ఎన్. రామస్వామి...

య. క. కా. మృ. టి. య. ఛీ. సా. తి. నూ. మ.
 నూ. వీ. రా. మ. య. శ్. మ. రా. క. శ్రీ. క. లి. తా.
 శ. క. ను. ప్రకటింపవాలను. ౧౭౭౭ ౧౮౭౭

రాక్షసిబొగ్గు వ్యాపారము

భారత దేశమునకు కలుగుచున్న నష్టములు

వివిధ సంఘముల రాయభారవర్గము

కలకత్తా ఆగస్టు 22:—రాజప్రతినిధిగారిచే గౌరవదీక్షకారము, ఇండియను మైనింగు డెవలప్మెంట్ కమిషన్, తూర్పు ఇండియా, బెంగాలు సాగరము, రైల్వేలకు మినహాయింపు, బెంగాలు, ఇండియను మర్చెంటైస్ వాణిజ్య సంఘములును ముఖ్యతరఫుల ప్రతినిధులుగలసి, రాక్షసిబొగ్గు వ్యాపార నిర్బంధమును వర్ధిల్లించుటకుగాను, ప్రభుత్వవాణిజ్యకాఖా సభ్యుడగు, చార్లెస్ గారి కడకు రాయభారమును, ఇండియను మైనింగు డెవలప్మెంట్ కమిషన్, దూరప్రదేశములకు వెళ్లు కస్తువులపై రైలు రేటు తగ్గించవలెననియు, కోల, కోకల సంకర్షణను రిజేటు పద్ధతిని తిరిగి ఏర్పరచవలెననియు, దక్షిణాఫ్రికానుండి ఎక్కువయగు బొగ్గుపై పన్ను వేయవలెననియు దెలుపబడెను. 1911-1915 సం॥ కంటే నిష్పన్ను, కేటాబు బొగ్గుదీక్షను నూటికి 500 చొప్పున హెచ్చిపొయినది. భారత దేశ రాక్షసిబొగ్గు యొక్క గిరాకీ నూటికి 90 చొప్పున తగ్గిపోయెను. కేటాబువారి అక్రమమును పోటీయే ఇందుకు కారణము. కేటాబు బొగ్గుదీక్షను మత్తచే కన్ను వేసి, భారత దేశపు బొగ్గు భాగస్వామిగా భారత అక్రమములను జేయుచోయియుండల భారతదేశపు బొగ్గు యుత్పత్తియొక్క భవిష్యత్తు చాల అంభోకారముగ నుండును.

బొంబాయి ఇండియను మర్చెంటైస్ చాంబరువారు ప్రెస్ నూచును సంపూర్ణముగ బలపరచిరి. ఇందులకు బొగ్గుభర అధికము గాదనియు, రిజేటు పద్ధతి కేర్పరచినయెడల భారత బొగ్గు పరిశ్రమలు, తమ సంగ్రహ మహారాష్ట్రను తిరిగి పొందుననియు వీరు చెలిసిరి. 1920 సం॥ నవంబరునాడు రైల్వే కంపెనీవారి సంగడి సదుపాయము తీవ్రముగూడ నొసగబడినయెడల వర్తకము ప్రతిగుణి కృతముగను, అందువలన రైల్వేవారికి కచ్చు మొత్తము లందు లాటు గలగ నేరదు. దూరప్రదేశముల కంపెనీ రాక్షసి బొగ్గుపై రైల్వేవారు చార్జీలను నూటికి 25 చొప్పున హెచ్చించుటవలన ఇదిగరకుల రైల్వే ట్రాఫిక్ నందు నూటికి 25 చొప్పున తగ్గెను. అందుచే కంపెనీవారు అకలివిన అవసరము లాభము కలుగ నేరదు అని వైసంఘము వారు చెలిసిరి.

దిగుమతిపన్ను అధికముగ నావశ్యకము

కలకత్తా, ఆగస్టు 22:—చార్లెస్ గారిచే, రాయభార వర్గము వారు ను దాదాపు రిక్షా కంటల కాలము వర్ధించిరి. బొగ్గుదీక్షను తీవ్ర పన్ను వేయుట దేశీయారిక అవశ్యకతయని రాయభారవర్గమున దన్ను సంఘముల వారును చెలిసిరి. దేశీయముగ బొగ్గువలన తగ్గించుట కవసరము ప్రయత్నములలో, రైల్వే కంపెనీలవారును పోటీ అధికారులును పోటీపడవలెనని వారు భవదీక్షముగ చెలిసిరి.

టారిఫుబోర్డు విచారణ

రెండుదినములు ఆగిపోవుట

జమ్మదపురము, ఆగస్టు 2:—అనుకోని విధముగా గాక, టారిఫు బోర్డు ఈ దినముగ గూడ విచారణను సాగింపజేయదు. ఉత్పత్తి తయారుజేయుట కగుత్పత్తియు, అందుకు సంబంధించిన ఇతరవిషయములను గురించిన విచారణలను, తాతా కంపెనీవారు తయారు జేయుచుండిరి. ఈ రెక్కలు ఈ దినమున గూడ తయారు గాకపోవుటచే నీ దినమున విచారణ కరమింపబడెను. ఈ రెక్కల తీర్మానము తయారుగను. రేపు పెటర్లనుగారి విచారణ జరుగును. బోర్డు 27వకును మూడునూరుల మూత్రమే సమావేశ మయ్యెను తాతా కంపెనీవారి ప్రతినిధులను విచారించుట. పూర్తిగాలేదు. ఉత్పత్తి ముడిపెదార్థముగా నుపయోగించు జమ్మదపురపురసారమునను ఇతర పరిశ్రమలకు రేటులు భిన్నప్రాయములను ఇవ్వజేయవలెననియు, విచారణ ముందముగ సాగుచుండుటకు, అవుసరముగు విచారణలను ప్రోగు చేయుటయందు దగ్గు ఆలస్యమునూత్రమే గారణముగాదు. విచారణాంశము తెల్పియు విషయములను గూడ కారణమే. బోర్డువారిని ప్రతినిధులను ఇట్టిచిక్కులు ఎదుర్కొనుచున్నది. ఇట్టిచిక్కులు ముందుగూడ గలగుచుండునని దెలుపుచున్నది. తాతా కంపెనీ సత్తును పేట్లనుగా రొంగు సాత్తు ము ఈ దినములో ముగియవలెననియు, ఉపప్రతినిధులవారి సాత్తు పూర్తిగాయింపబడుట ముగియవలెననియు మొదలు ననుకొనిరి. కాని పేట్లనుగారి విచారణలో రెండురోజులు తప్పిపోయినది. అంతయిగాక టీన్ పేటు పరిశ్రమలవారు తీవ్రప్రతినిధులను వర్ధిల్లవలెనని విచారించవలెనని గోరుచున్నారు. అందుకు బోర్డు వారు అంగీకరించిరి.

కెనియానమస్య

ఈనెల 27 వ తేదీని హర్టాలు

విజ్ఞప్తి

కెనియా తూర్పు ఆఫ్రికాలోని వోక రాష్ట్రము. ఇదటి ఆదివాసులు 20 లక్షలమంది. ఈ దేశమునకు మొట్టమొదట భారతీయులు వలసపోయిరి. వీరిసంఖ్య యిప్పటికి 29, 500. భారతీయుల వీరేశము నాకమింపజేసి క్వెసామజుచేసి దేశమునంతయు ఫలవంతముగను భాగ్యవంతులగు జేసి తర్వాతి ఇగ్నీపువారచటికి వలసవెళ్లిరి. వీరిసంఖ్య యిప్పటికి 8 వేలు. ఆఫ్రికా దేశములో ముఖ్యముగ దక్షిణ, తూర్పు, ఆఫ్రికాయాను స్థాపించబడిన వలసరాష్ట్రములను తెల్లవారి కోరకు ప్రత్యేకము ఆకట్టుకొనవలెననిగా వారికి కోరిక గలిగెను. అందుచే దక్షిణాఫ్రికా ప్రధానమంత్రి యగు, జనరల్ స్మిట్సు గారితో కెనియాలోని తెల్లవారు వరికై భారతీయుల పౌర హక్కులను భంగముజేయుటకై కుట్రజేసినారు. ఇటీవల కెనియా రాష్ట్రములోని భారతీయులకు కాసనభలో నాలుగు స్థానములను, గవర్నరుగారి కార్యకర్తలకు (వంటి) కర్షణను దొస్తానమును ఇచ్చెదమని యుద్ధాంతర మొక పరిష్కారము జేసిరి. అతీర్పున కర్షణముజేయవలెనని తెల్లవారు గుమిట్టి తమ యభిప్రాయమును వ్యక్తచేయుగా జేసినచో తాము కత్తిరియధము జేయుకమరి (పరిష్కారము) అందుకైన భారతీయులు కోమ వేకులై తమ స్వత్యగౌరవమును తాము కాపాడుకొన నిశ్చయించుకొనిరి. భారతీయులకును తెల్లవారికిని వచ్చిన తగావదియయినది.

(1) కరమూడడి:—కెనియా రాష్ట్రమును కనడా రాష్ట్రమునానలెవ్వతొకరి కులసరాష్ట్రముగ మార్చవలెనని తెల్లవారి పట్టు. ఇది కూడదనియు స్వతంత్ర రాజ్యముచే తెల్లవారిరాజ్యమే అనియు, అందుకు వోట్లవిధానమే నిదర్శనమనియు తెల్లవారి వాదము.

(2) వోట్లు:—కెనియాలోని 8 వేలమంది తెల్లవారిను 18 యేండ్లు దాటివారికెల్ల వోట్లుగలదు. ఇట్టియేర్పాట్లవలన ఇగ్నాంతులొకగూడ లేదు. కావున 8 వేలవాణ్ణిగాను దాదాపు 8 వేలమందియు వోట్లజేయగలరు.

భారతీయులు 80 వేలమందిలోను రెండు వేలమందికి మాత్రమే వోట్లుగలవు. మరియు కాసనభలో 8 వేలమంది తెల్లవారికి 11 స్థానములు. 80 వేలమంది భారతీయులకును 4 స్థానములు. కాబట్టి స్వతంత్ర వలసరాష్ట్రముచే తెల్లవారి రాజ్యమే యగును.

(3) నియోజకవర్గము:—భారతీయుల సంఖ్యలనుకొనే వోట్ల భారతీయులు 80 వేలు, తెల్లవారి సంఖ్యలనుకొనే వోట్ల వోట్ల భారతీయులు 80 వేలు, తెల్లవారు 80 వేలు వేరువేరుగా నున్నాడు. 20 లక్షలమంది ఆదివాసులైన దేశీయులకును వోట్లలేవు. వీరందరి కరవుక ప్రతినిధిగా ఒక క్రైస్తవమత ఫాదర్ మొదల తెల్లవారు సంఖ్యను, అరబ్బులకు ఒక స్థానము.

(4) పీఠభూములు:—ఇదట మౌలెట్సు అనబడు పీఠభూములుగలవు. ఇది మిక్కిలి యాకోగ్వవంతమైనది. వీనిపై భారతీయులకును తెల్లవారికిని వోట్లులేదు.

(5) వర్తక నివాసములు:—ప్రతిపక్షములోను భారతీయుల నివాసములు నేదోయొక భాగమున ప్రత్యేకముగా నుంచి తెల్లవారు నివసించు మంచి ప్రదేశములకు వీరిని రానియ రాదని యొక వాదన.

(6) ముందుసంగతి భారతీయులను కెనియా దేశమున కికిమిద వలసరానియ్యకూడదని తెల్లవారి పట్టు.

ఈ విషయములను గూర్చి యభిప్రాయములవారును ఇగ్నాంతులొని మంత్రివర్గమువారియొక్క దిగావాదము మంత్రిలు మొదటివిషయమును ఆదగ్గమును ప్రస్తుతముచేసినది. 5 వ విషయమును ప్రత్యేకపు పేటలపద్ధతి గూడదనుచు 6 వ విషయమును ముఖ్యముగను కత్తి: మూడువిషయములలో తెల్లవారికి పూర్తి అనుకూలముగాను తీర్పుజెప్పిరి. ఈతీర్పు తమ కంటియే ఆకాభింగముగా నున్నది వైసురాయిగారే యొక్క కోరిక. వారికోపాలు మితివాదులు తాళములేనది. కాని ఇండియాగవర్నరు మొట్టమొదట కత్తిగారి పోటీయైన కంగిరెంచ లేదు. కెనియా స్వతంత్రములేని వలసరాష్ట్రము, అనగా క్రాసు కాలనీ. ఇట్టి పూసా ప్రమాదములోని భాగము. కావున సామాన్యములోనే భారతీయుల కిట్టి యభిప్రాయా ప్రమాదము జరుగుట మంచిభాగము. అందుచేతనే ప్రీనివాస

కాశ్మీరగారింటి మితివాదములుగూడ నింత తల్పియ్యలగుచున్నాడు (విజ్ఞప్తి) ఇతలోనిది కాశ్మీర మైత్ర్యము. ఈవిషయమే అతివాద మితివాద భేదములుగాని ప్రామాణ్య (ప్రామాణ్య) భేద భేదములుగాని ప్రభుత్వము ప్రభావము భేదములుగాని పోటీపడ యెల్లరును ఈనెల 27 వ తేదీనాడు దేశమందంతట ఆఖిలభారతీ కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజ్ఞప్రకారము వార తాళముజేసి బహిరంగసభలు గావించి యావిషయమునుగూర్చి ప్రజలకు ప్రబోధము జేయవలసియున్నది. దేశీయులందరు శీత గ్రీష్మముగా తమకోపమును అసమర్థమును ప్రకటించి వాటియ గౌరవమును కాపాడుకొనవలసి యున్నది. కావున ఈతూర్పు కృష్ణ జిల్లాలోని కాంగ్రెసుసంఘము లన్నియు నీ కాంగ్రెసు ఆదేశమును నిర్వర్తించ వేవలెననియు, ఏగ్రామములో నేమిజేసినది తరువాత మాటచెప్పును.

తూర్పు కృష్ణజిల్లా } బొబ్బి వేంకటేశ్వయ్య,
కాంగ్రెసు కార్యస్థానము } చెలి వేం నరసింహము,
బందా, 22-8-22. } కాశ్మీరదర్శులు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

ఆగస్టు 23-వ తేదీ గురువారము

- 1) ధాన్యములు
దనియాలు బా 1-కి రు 45-0-0 మొదలు 55-0-0 వలకు
బియ్యము బస్తాలు మొదలు. చరకు,
కునురు తెనాలివి ,, 45 గలవి రు 12-0-0 12-8-0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 14-8-0 15-0-0
డిల్లీవి ,, డిటా ,, 15-0-0 15-8-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-8-0
నవ్వులు ,, ,, 22-0-0 28-0-0
- 2) పప్పు ధాన్యములు
కందులు బస్తా 1-కి 205 రు. 12-0-0 రు 12-8-0
సెనగలు ,, డిటా ,, 10-14-0 11-2-0
సెనలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-0-0
మినుములు ,, డిటా ,, 18-8-0 15-8-0
ఉలకలు ,, డిటా 164 ,, 7-0-0 7-4-0
- 3) నూనె వస్తువులు
నవ్వులనూనె బా 1-కి రు 150-0-0 155-0-0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0 26-0-0
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పు బా 1-కి ,, 55-0-0 60-0-0
యితర ప్రదేశము ,, 56-0-0 58-0-0
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 125 మిషన్ నూనె 120
అముదము నూనె బా 1-కి రు 128-0-0
- 4) చిల్లర వస్తువులు
చాయపముపు బా 1-కి రు 215-0-0 220-0-0
కురవముపు ,, రు 195-0-0 200-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి రు 90-0-0 105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిపండు మునుగు 1-కి రు 40, 45
కాకమాన్సి పాయకట్టు ,, రు 60, 65
తెల్లము బా 1-కి రు 40-0-0 50-0-0
చింతపండు బా 1-కి రు 35-0-0 48-0-0
- 5) ఇరుము
పట్టాలు రథం బా 1-కి రు 84-0-0 85-0-0
చదరం ,, 85-0-0 88-0-0
రవుండు ,, 89-0-0 50-0-0
- 6) లోహములు
కెండి 100 కులంబు రు 78-0-0 80-8-0
బంగారము, రులము 1-కి రు 24-8-0 25-0-0
సవరను 1-కి రు 15-5-8
ఇత్తడి బా 1-కి రు 805-0-0 810-0-0
రాగి డిటా రు 860-0-0 865-0-0
అస్కా చెక్కర బా 1-కి రు 42-4-0 42-8-0
- 7) రంగులు ఆలిజరైలు
ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు రు 240
డిటా 16 డిగ్రీ 251

కె. రామయ్యపల్లి
విట్టాభి,
కార్యదర్శి

(3351-4) పరిశీలనా కమిషన్.

అమృతాంజనము

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూపు 1-4-0

505 మీ లోకమయ కస్తూరిమాత్రలయందు మిఠున తేలిపినన్ని గుణములుగలవు దయచేసి తక్షణం కి బుట్టును పంపుడు.

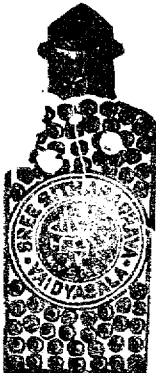
ఎం. మెంట్టెయ్య, తాలూకా సుమాస్తా గురజాల, గుంటూరుజిల్లా.

506 మీ లోకమయ కస్తూరిమాత్రలు అందరును కృత్యానులేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధము ఎంతకాలము నుండియున్నను మాయమగును. తక్షణమే 6 బుట్టలకు పంపుడు

ఎన్. పార్థసారథి అయ్యంగారు, ఏజంటు, బెంగుళూరు అందు కో వైవాళ్యము.

బాల సుఖోదయ ఇది బిడ్డలకు కల్పకరువు. శ్రేష్ఠమైన మాలికలనుండి కాస్తాక్రమంగా తయారుచేయబడి నది బిడ్డకి క్రి, అకలి తపండుట, భేరులు, నరుపులు, తిబ్బ, చిక్కిపోవుట, నిద్రలేమి, మలబద్ధము మొదలగు వాటిని పోగొట్టి మంచియగు పుష్టినిచ్చును. 20 దినములకు సరిపోవు బొమ్మధము బుడ్డి 1-కి ధర 0-12-0

507 మీ కస్తూరిమాత్రలు నిజముగా అన్ని వ్యాధులకును మంచి గుణమిచ్చినది. 12 బుట్టలకు పంపవలెను, కంటెనరువు చేకపాండి లైర్ కాట్ డక్కావెన్ను బ్రహ్మపూరు, నల్గొండ.

రు. 2 లు బొమ్మధములకొనువారికి మా శ్రీరాములవారి వట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇనాం.

ప్రాచీన:- సం 881, రంబుకెట్టిబిడి, మదరాసు, ప్రాచీనుండి వి పిలు పంపవలెను.

పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితులు శ్రీ శివారావువ వైద్యశాల మైసూరు. (2)

వెంట్రుకలే అందము?

రాలి పోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుష్టనతో ఉడిరాకమునుపే త్వరపడుడు. ఉడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడై పోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కామినియా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కెట్టి రోగముగ్గున, రోగ మౌడ్య ముగ్గున, యిది దివ్యవధము

వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గుర్రుగ గాని యుండదు

మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తిదనమున గల్గి పట్టుకలె నుండి మెర యు చుండును.

ఈ రోగమునే దీనిని తగ్గించి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లుబద్ధమునో కనిపెట్టుడు

కామినియా తలనూనెను నిన్ను శక్తికల్పిస్తుందిగ జేయును.

నెల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పి. వార్షిక ప్రత్యేకము.

అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"టోటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యుత్కృతమైన గుణముగలది.

కొన్న బుడ్డి 11 ధర రూ. 2-0-0

ద్రామ బుడ్డి 11 ధర రూ. 0-12-0

1/2 ద్రామ బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి

మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మందు లభ్యపారందరికందవచ్చు; శరీర అమృతాంజనముగా దా దొరుకును. లేకన్న,

పోలు యేజంటు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికలు కంపెనీ,

126

155 జమ్మామసీదు, బొంబాయి.

వలన్యము!

పలమధికము!

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

	రు.ప.
1. చీర్లకాయనము మాత్రలు అచీర్లకాయనము	1-0
2. కజ్జికలికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి బర్దములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నోళ్ళులకు	0-10
5. మూలకంకకు లైలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరలైలము; తామర, తిట్టకు	0-8
7. తేలునుండు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8
8. కలరా మాత్రలు. వాంతిభేదములకు	0-8
9. దంతకూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్మకూలహరి, చెవిపోటుకు	0-8
11. గజ్జికలికలు, గజ్జికలికలకు డబ్బి 1-కి	0-8
12. కనుగ్గులకు లైలము, కిరిగనుగ్గులకు	0-8
13. కేలకు మందు సీసా 1-కి	0-8
14. కుప్పకు లైలము, డబ్బి 1-కి	0-4
15. దంతమార్దము, పండ్లపోటుకు	0-8
16. నుఖభోగి మాత్రలు	1-2
17. నుఖభోగి లైలము, పుండ్లకు	1-0
18. రోమహరి వెండుకలు ఊడుటకు	0-8
19. మోహినిలైలము వెండుకలు పెరుగుటకు	0-12
వెండికేకుల పుస్తకము 1-కి	రు. 1-0-0
20. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0-8
21. గ్రహాణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి	0-8
22. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధము	0-8
జుగారు తేకులపుస్తకము 25 తేకులు గలది 1-కి రు. 8-0-0	
23. పెప్పురుమెంతునూనె	1-4
24. చందిని అత్తరుసీమిది బొమ్మ 1-కి	2-8
25. కనుమూరి మాత్రలు, కనుమయ్యాధులకు	1-0
26. కేకు ప్రావకము సీసా 1-కి	1-0
27. కఫహరి శీతగట్టు దగ్గులకు	1
28. కఫహరి మార్దము, దగ్గు, ఉబ్బుములకు... డబ్బి 1-కి	0-8
29. నుందరిలైలము, ముఖకాంతికి	0-8
30. శోభాదన మాత్రలు, లిలనోప్పులకు	0-8
31. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
32. జంతువారహరి, ఎముకలకు	1-0
33. ఉబ్బుమునకు మందు	2-0
34. వాయువుపోటుకు మందు	1-0
35. విరోచనములకు మాత్రలు డబ్బి 1-కి	0-8
36. కస్తూరిమాత్రలు పెద్దది మంచిది	50-8 0-10
37. వామకర్పూరము	... సీసా 1-కి 0-6
38. నేపాళ జీకపు కస్తూరి మంచిది	... రు. 1-కి 40-0
39. కంకమపుష్ప	8-
40. పచ్చకర్పూరం 1-ర రకం	8-8
41. పచ్చకర్పూరం 2-ర రకం	1-0
42. బామ్మ లేక అది పచ్చికావా	8-8

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి-మద్రాసు.